

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Sportovní diplomacie České republiky
Aneta Němečková

Plzeň 2024

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
Katedra politologie a mezinárodních vztahů
Studijní program Mezinárodní vztahy – teritoriální studia

Bakalářská práce
Sportovní diplomacie České republiky
Aneta Němečková

Vedoucí práce:

PhDr. Jiří Zákravský, Ph.D.
Katedra politologie a mezinárodních vztahů
Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů literatury.

Plzeň, duben 2024

.....

Poděkování

Na tomto místě bych ráda vyjádřila upřímné poděkování vedoucímu mé bakalářské práce PhDr. Jiřímu Zákravskému, Ph.D. za jeho odborné vedení, ochotu, trpělivost a nedocenitelné rady, které mi v průběhu zpracování práce poskytoval.

Obsah

Seznam zkratek	7
Úvod.....	8
1. Koncept sportovní diplomacie.....	11
1.1 Soft power	11
1.2 Veřejná diplomacie	11
1.3 Budování národní image.....	12
1.4 Sportovní diplomacie	13
1.4.1 Sport a politika	13
1.4.2 Formy sportovní diplomacie	14
1.4.3 Aktéři sportovní diplomacie	15
1.4.4 Nástroje sportovní diplomacie	15
2. Sportovní diplomacie České republiky.....	17
2.1 Počátky české sportovní diplomacie	17
2.2 Aktéři české sportovní diplomacie.....	20
2.2.1 Stát jako aktér české sportovní diplomacie	20
2.2.2 Tuzemské organizace jako aktéři sportovní diplomacie ČR	25
2.3 Nástroje využívané českou sportovní diplomací	28
2.3.1 České zastoupení v mezinárodních sportovních organizacích	28
2.3.2 Pořádání významných sportovních událostí v ČR	31
3. Český svaz plaveckých sportů jako aktér české sportovní diplomacie .	33
3.1 Představení Českého svazu plaveckých sportů	33
3.2 Stát a ČSPS	33
3.3 Nástroje sportovní diplomacie využívané ČSPS.....	34
3.3.1 Zastoupení ve významných sportovních organizacích.....	34
3.3.2 Pořádání významných soutěží s mezinárodní účastí	35

3.3.3 Čeští plavci jako tvůrci národní image.....	38
3.4 Přístup ČSPS k sjednocení českého sportu pod název Czechia	39
Závěr	40
Seznam použité literatury.....	42
Resumé	52
Přílohy	54

Seznam zkratek

ANOV	Asociace národních olympijských výborů
ČOS	Československá obec sokolská
ČOV	Český olympijský výbor
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika
ČSOV	Československý olympijský výbor
ČSPS	Český svaz plaveckých sportů
ČSTV	Československý svaz tělesné výchovy
DTJ	Dělnická tělocvičná jednota
EOV	Evropský olympijský výbor
EYOF	Evropský olympijský festival mládeže
LEN	Evropská plavecká federace
ME	Mistrovství Evropy
MOV	Mezinárodní olympijský výbor
MS	Mistrovství světa
NSA	Národní sportovní agentura
NOV	Národní olympijský výbor
ODM	Olympiáda dětí a mládeže
WADA	Světová antidopingová agentura
World Aquatics	Mezinárodní plavecká federace

Pozn.: V seznamu nejsou uvedeny zkratky všeobecně známé.

Úvod

Emil Zátopek, Jan Železný, Věra Čáslavská či Martina Navrátilová. To je výčet pouze několika jmen, která pod českou, potažmo československou vlajkou přepisovala historii individuálních disciplín mezinárodního sportu. Neméně důležitou roli hrály v historii českého sportu disciplíny týmové. Ostatně obliba fotbalu a ledního hokeje v dnešní době stále čerpá z úspěchů českého hokejového týmu v Naganu či ze zlatého umístění československých fotbalistů na Mistrovství Evropy v roce 1976. S výčtem historických úspěchů malé země v silné mezinárodní konkurenci bych mohla sáhodlouze pokračovat, ale to není účelem tohoto odstavce. Právě zmíněné úspěchy, dodnes nepřekonané světové rekordy či mnoha dalších vítězství sportovců hájících české barvy jsou to, na čem Česká republika postavila základy své sportovní diplomacie. Ohlas následující po úspěších českých sportovců na olympiádách a dalších významných světových soutěžích utvrdil vládu v důležitosti sportovních úspěchů v budování národní hrdosti a prestiže státu v mezinárodním prostředí. To vedlo k vypracování první koncepce podpory a rozvoje sportu, která měla cílit na zvýšení účasti obyvatel v různých sportovních aktivitách (Vrba 2006). Tyto kroky by se daly považovat za prvotní aplikování sportovní diplomacie přímo vládními orgány v českém prostředí, avšak tenkrát ještě ne pod termínem sportovní diplomacie.

Prvotní spojování sportu a politiky v prostředí světovém můžeme sledovat již v roce 776 před naším letopočtem, kdy se ve starověkém Řecku konaly první olympijské hry. Názory, zda mají být tyto dva fenomény – sport a politika – spojovány, se vlivem událostí často měnily a dospely až do bodu, kdy využívání sportu v mezinárodní politice dostalo své pojmenování. Termín sportovní diplomacie je v dnešní době stále poměrně nový a jeho zkoumání, konkrétně v českém prostředí, není součástí příliš velkého počtu zdrojů. Shromážděním dostupných informací tak mohu napomoci k pochopení dané problematiky, což považuji za přínos mé práce.

Cílem této bakalářské práce je obecné představení sportovní diplomacie České republiky, a to zaměřením se na identifikaci zainteresovaných aktérů

a popisem využívaných nástrojů. Následující část se bude věnovat konkrétnímu aktérovi působícímu v českém sportovním prostředí, a to Českému svazu plaveckých sportů. Jak je ČSPS jako aktér české sportovní diplomacie podporován státními složkami? Jaké má české plavání zastoupení v mezinárodních sportovních organizacích? Jaké události se zahraniční účastí svaz pořádá? Ovlivňují samotní plavci nějakým způsobem image českého národa v zahraničí? Odpovědi na tyto výzkumné otázky napomohou k naplnění cíle této části práce, kterým je zjištění, zda Český svaz plaveckých sportů využívá potenciálu sportovní diplomacie a zdali má pro to vhodné podmínky. Právě ČSPS jsem si k zkoumání vybrala z důvodu, že již od roku 2008 jsem jeho registrovaným členem jako sportovec a v posledních letech jsem postupně nabyla širších vědomostí získáním potřebných licencí k vykonávání funkce trenéra a rozhodčího synchronizovaného plavání. Právě tato zkušenost mi velmi napomohla ve sledování a především porozumění vnitřnímu prostředí svazu, díky čemuž mohu zhodnotit jeho chod a konání spojené se sportovní diplomacií.

Základy této práce se opřou o díla Josepha Nye (2004, 2008), ve kterých zkoumá koncept takzvané *soft power*, což je nástroj úzce související s problematikou sportovní diplomacie. O velký přínos ve zkoumání vztahu diplomacie a sportu se zasloužil Stuart Murray (2014) publikací článku *Mapping the Relationship Between International Sport and Diplomacy*, ze kterého budu taktéž čerpat. Nedílnou součástí odborné literatury zaměřené na obecnou rovinu veřejné a sportovní diplomacie budou i publikace Jany Peterkové (2018) *Veřejná diplomacie malých států a realita České republiky* a Jiřího Zákravského (2016) *Sport a mezinárodní vztahy. Sportovní diplomacie jako součást zahraniční politiky?*. Na dílech Františka Koláře (1999, 2021) věnujících se historii českého olympismu bude postaven úvod do problematiky zaměřený na české prostředí. Vzhledem k aktuálnosti problematiky bude podstatná část informací čerpána i ze zdrojů internetových. Část práce zaměřená na ČSPS bude založena na zpracování dotazníkového šetření v kombinaci s provedením polostrukturovaných zainteresovaných rozhovorů s členy Českého svazu plaveckých sportů.

Práce bude členěna do tří hlavních částí. První z nich bude pojednávat o základní terminologii, tvořící teoretický rámec této práce. Vysvětlí koncept *soft power* a její nástroj v podobě veřejné diplomacie a také se zaměří na základní vymezení fungování samotné diplomacie sportovní. Druhá kapitola práce bude již konkrétně zaměřena na oblast sportovní diplomacie České republiky. První podkapitola je věnována krátkému výčtu historických událostí, které formovaly české sportovní i diplomatické prostředí. Jádrem kapitoly bude představení aktérů české sportovní diplomacie, jejich konkrétních postojů i aktivit a dále budou uvedeny nástroje, které přispívají k využívání sportovní diplomacie. Pro ucelení názoru o tom, jak si v mezinárodním srovnání Česká republika s využíváním sportu jako diplomatického nástroje stojí, se jedna podkapitola zaměří na *Sports Political Power Index*, který tuto problematiku statisticky zhodnocuje. Třetí, závěrečná část práce, prozkoumá problematiku v souvislosti s působením Českého svazu plaveckých sportů.

1. Koncept sportovní diplomacie

1.1 Soft power

V současné době je v oblasti mezinárodních vztahů stále častěji skloňován termín *soft power*, do českého jazyka překládán jako měkká moc. Joseph Nye popisuje, že „měkká moc je schopnost ovlivnit druhé tak, abychom dosáhli požadovaných výsledků spíše prostřednictvím přitažlivosti nežli nátlaku nebo platby“ (Nye 2008: 94). Nástroj vychází z principu přitažlivosti hodnot, který stát ze svých kulturních, hodnotových a politických zdrojů získává a snaží se o jejich sdílení a postupné převzetí (Nye 2004: 7, 11). Koncept měkké moci státu cílí k ovlivnění vlády druhého státu, čehož dosahuje působením na občany, například prostřednictvím aktivit v oblasti informací, vzdělávání, kultury či právě sportu. *Soft power* slouží i k vysvětlení užívání zahraniční politiky a toho, jak prospěšná může být pro cizí země. V globalizovaném světě je již *soft power* považována za základní postmoderní nástroj státnické spolupráce (Ham 2005: 56–57).

Opakem měkké moci je takzvaná tvrdá moc. *Hard power* zahrnuje prostředky především donucovacího charakteru, a sice ekonomické sankce či vojenský nátlak. Přestože je *hard power* v současnosti využívána s menší četností, stále hraje důležitou roli v konceptu takzvané chytré strategie neboli *smart power*. Ta kombinuje obě formy moci a slouží k efektivnímu dosahování stanovených cílů (Nye 2008: 94–95).

1.2 Veřejná diplomacie

K bližšímu specifikování sportovní diplomacie, o které tato práce pojednává, je nutno nejdříve teoreticky vymezit diplomaci veřejnou. Veřejná diplomacie je nástrojem využívaným státy, nestátními aktéry či jinými zapojenými subjekty k vzájemné komunikaci, která umožní pochopení jednotlivých postojů, chování a kultur (Mellisen 2013: 436). Může probíhat i neoficiální cestou, rozuměno jinou formou než komunikací mezi vládami, a to například spoluprací s nestátními aktéry působícími v soukromém sektoru v oblasti kultury, obchodu či sportu.

Zároveň jejím prostřednictvím mohou aktéři prosazovat své zájmy a hodnoty a snažit se dosahovat kladných názorů o dané zemi (Mellisen 2013: 436; Peterková 2008:12–13).

V poslední době se potenciál úspěšnosti této formy diplomacie výrazně zvýšil. Častější využívání technologií totiž způsobuje, že stále více významných osobností se k politickým záležitostem vyjadřuje na sociálních sítích a tuto problematiku tak posouvají blíže k lidem, což je v tomto případě žádoucí. Veřejná diplomacie se tím vyvíjí mnohem rychleji než dříve. Zatímco v druhé polovině 20. století se jednalo spíše o pomalé a především neviditelné vyjednávání zapojených aktérů, dnes se důsledkem technologického posunu tato tradičně uzavřená oblast otevřela a výrazně zviditelnila samotné diplomaty (Mellisen 2013: 436–437).

1.3 Budování národní image

Soft power i veřejná diplomacie úzce souvisí s problematikou vytváření dobrého jména země v zahraničí. Budování image státu může napomoci k dosažení národních zájmů, kterými jsou kromě zachování samotné existence státu a zajištění jeho bezpečnosti i perspektivní rozvoj země a jejích občanů. K tomu může stát využít aktivit na mezinárodní scéně, a sice navazování zahraničních kontaktů a spojenectví, skrze které si bude budovat pozitivní obraz člena mezinárodního společenství. Dobrá image státu může sloužit k naplnění zahraničně politických cílů v ekonomickém, vojenském, kulturním, ale i sportovním odvětví (Havlík 2010: 578, cit. dle Peterková 2018: 19).

Budování pozitivního obrazu země pracuje s již zmíněnou *soft power*, prostřednictvím které se snaží vytvořit poutavý dojem země, se kterou budou chtít ostatní aktéři spolupracovat a přijímat její postoje (Nye 2013 cit. dle Peterková 2018: 20). Menší státy, které nedisponují dostatečnými finančními prostředky na budování *hard power*, mohou využíváním nástrojů měkké moci nabýt na pozornosti v mezinárodním prostředí. Právě proto je téma pečování o dobré image státu aktuální i pro Českou republiku. Přestože je tato problematika českou

odbornou veřejností diskutována již dlouhodobě, nebyl doposud nalezen způsob, který by zajistil trvalou efektivitu. V srovnávacích průzkumech Česká republika obsazovala ve většině případů prostřední příčky. Problematika je ale nadále aktivně rozvíjena a největší prioritou je aktuálně úspěch České republiky v mezinárodním prostředí (Peterková 2018: 144–145).

1.4 Sportovní diplomacie

1.4.1 Sport a politika

Již od vzniku moderního olympijského hnutí na konci 19. století má sport a diplomacie, potažmo politika, poněkud napjatý a nedoceněný vztah. Především ve společnostech angloamerického světa bylo využívání politicko-diplomatických možností sportu brzděno takzvaným mýtem autonomie, který popsal Lincoln Allison. Svou teorii postavil na přesvědčení, že „sport je nějakým způsobem oddělen od společnosti, že překračuje politiku a sociální konflikty, nebo že s nimi nemá nic společného“ (Allison – Monnington 2002: 106). Navzdory mnoha protichůdným teoriím tento mýtus rezonoval společnosti velmi dlouho a zapříčinil, že mnoho vlád nechtělo využívat, ani se zabývat sportovní problematikou jako nástrojem diplomatické praxe (Black – Peacock 2013: 708). Autoritářské režimy taktéž nevyužívaly sportu jako diplomatického nástroje, a to z důvodu, že jeho účinnost nebyla dostatečně ověřena, tudíž se zaměřovaly spíše na diplomatické nástroje se zaručeným účinkem. Dalším problémem sportu byla vysoká míra autonomie, která výrazně znemožňovala kontrolu a manipulaci s trvalými politickými účinky (Black – Peacock 2013: 708).

Časem se však sport stával ve společnosti stále více oblíbený. Právě rostoucí popularita posléze zapříčnila, že sport začal být považován za efektivní nástroj k docílení politických a diplomatických ambicí vlád a dalších aktérů (Black – Peacock 2013: 708). Samotná povaha vztahu, zahrnující rozsah a rámec mezi státem a sportem jako diplomatickým nástrojem, však prioritně vychází z politického systému a z významu konkrétního sportu, či vícero vybraných

sportů, pro vládu státu (Carrad 2011: 25). Sport jakožto politický nástroj dále charakterizuje jeho dualita. Kromě toho, že působí jako integrační faktor, který napomáhá navazovat přátelské vztahy mezi zeměmi a společnostmi, potažmo řešit problematické otázky a je tak označován *velvyslancem míru*, stále musíme zohlednit i jeho stinnou stránku. I dnes může být sport využíván jako nástroj politického tlaku či konkrétní spouštěč konfliktu. I přes tohle riziko byl s přeludem 20. a 21. století zaznamenán patrný nárůst zájmu o sportovní diplomacii jako nový typ veřejné diplomacie, využívaný řadou států napříč světa (Bokserov 2023). Na předávání cen *Laureus World Sports Awards* v roce 2000 pronesl Nelson Mandela: „Sport má moc změnit svět. Má sílu inspirovat. Má moc sjednocovat lidi tak, jak to dělá málokdo. Mluví k mládeži jazykem, kterému rozumí. Sport může vytvořit naději tam, kde kdysi bylo jen zoufalství. V prolomení rasových bariér je silnější než vlády“ (Mandela 2000 cit. dle Laureus 2020).

1.4.2 Formy sportovní diplomacie

Sportovní diplomacie popisuje Murray jako „využívání sportovců a sportovních událostí k zapojení, informování a vytváření příznivého obrazu u zahraniční veřejnosti a organizací s cílem formovat jejich vnímání způsobem, který je příznivější pro dosažení cílů zahraniční politiky vlády“ (Murray 2012: 581). Tradiční forma sportovní diplomacie spočívá ve využívání sportu vládami jako nástroje diplomacie. Jedná se o formu, která je založena na komunikaci mezi státy. Praxe spočívá v zaměstnávání sportovců vládou, s cílem posílit diplomatické jednání, anebo v organizování sportovních událostí k podpoře veřejné diplomacie. Tím dochází k posilování diplomatických vztahů, které umožňují provedení analýzy prostředí pro případnou změnu politiky (Murray – Pigman 2013: 1099).

Druhá, takzvaná nová či netradiční forma sportovní diplomacie spočívá ve vlivu mezinárodního sportu na diplomaci. Nestátní aktéři vstupují do diplomacie například vzájemnou komunikací na různých mezinárodních sportovních událostech. V této formě sportovní diplomacie je zapojeno daleko

větší množství aktérů, kteří na ni různým způsobem participují. Kromě státních složek jsou to i různé mezinárodní organizace, města, regiony, obce, neziskové či zájmové organizace nebo například obchodní partneři (Abdi a kol. 2018: 366).

1.4.3 Aktéři sportovní diplomacie

Sportovní diplomacie je prováděna řadou aktérů, kteří se do jejího fungování zapojují. Hlavním z aktérů tradiční sportovní diplomacie je samotný stát. Vlády pracují se sportem jako s účinným nástrojem k utváření zahraniční politiky a v závislosti na jejich finančních možnostech investují do různých nástrojů sportovní diplomacie. Souvisejícím aktérem jsou i substátní jednotky a regiony, respektive jejich zastupitelství (Zákravský 2016: 19–21). Dění sportovní diplomacie ovlivňují i jednotlivé sportovní federace a sportovní kluby. Jedná se o velmi důležité aktéry, a to právě z důvodu, že organizují sportovní události na svém území. Zároveň by ale nemělo docházet k zasahování vlád do fungování sportovních organizací (Zákravský 2016: 22–23). Sportovní diplomacie by nemohla fungovat ani bez samotných sportovců, kteří bývají často i tím nejvýznamnějším motivem zviditelnění své země, ať už v pozitivním, či negativním významu. Reprezentace národa jedincem, či jeho úspěch, může pozitivně zviditelnit mateřskou zemi a zároveň může podpořit národní hrdost populace. Image národu v rukou jedince může být ale i poněkud ošemetná, jelikož pokud se sportovec pokusí porušit nařízená, často antidopingová pravidla, může zásadně poškodit pověst celé země (Zákravský 2016: 24–25).

1.4.4 Nástroje sportovní diplomacie

K fungování sportovní diplomacie je také zapotřebí nástrojů, které napomohou k splnění stanovených cílů. Mezi nejviditelnější nástroje se řadí pořádání mezinárodních sportovních akcí, a sice olympijské hry, světové či regionální šampionáty, turnaje, závody či soutěže v různých sportovních disciplínách (Murray 2018: 152). Mimo splnění organizátorských povinností mohou tyto

události sloužit i k představení pořadatelské země, jejích měst, tradic, památek, ale i lidí. V opačném případě, kdy je událost spojena s negativní kontroverzí, může být image země opět poškozena (Pigman 2014: 98–100). Dalším nástrojem je působení aktérů ve světových sportovních organizacích. Jejich konání je důležité z důvodu, že se na jejich půdě rozhoduje o pořadatelství významných sportovních událostí a o celkovém směřování daného sportu. Aktivní participace v organizacích tohoto druhu je tedy zásadním předpokladem pro úspěch v sportovní diplomacii státu (Zákravský 2016: 27–28). Sponzoring sportovních oddílů s mezinárodním přesahem patří mezi nástroje, které dosahují cílů poměrně nenápadným způsobem. Jedná se o finanční podporu klubů, které jsou přímo z domácího prostředí vlády, která se je rozhodla podporovat, anebo se jedná o světoznámé kluby, avšak původem z cizích zemí. Jejich podporou se snaží využít jejich úspěchu i v prospěch svůj. Přestože pro diváka nemají na první pohled nic společného, do jeho mysli se loga sponzorských společností zaryjí tak silným způsobem, že jsou spojovány v jeden celek. Často je tento nástroj využívaný zeměmi Blízkého východu, disponujícími bohatými ropnými zásobami, pro které je využití finančních prostředků ideální cestou, jak se skrze sport zviditelnit po celém světě. Kluby mohou být sponzorovány i přímo z vládního rozpočtu státu, ze kterého nepochází. Pohlížení na celou zemi může kromě týmových sportů svým konáním ovlivnit i jednotlivec, a proto se mezi nástroje sportovní diplomacie řadí i vnímání sportovců jako „specifických diplomatů“ (Zákravský 2016: 29–31).

Ostatně ať už mají lidé ke sportu vztah jakýkoli, úspěch má jednoduše hodnotu a vítězství na sportovním poli může ovlivnit dění i na poli politickém. Mimo to došlo v historii k řadě sportovním utkáním, ve kterých se střetly státy, které mezi sebou neměly příliš vřelé vztahy a využíváním sportovních nástrojů se diplomatické vztahy postupně pozitivně formovaly (Zákravský 2016: 31–32).

2. Sportovní diplomacie České republiky

2.1 Počátky české sportovní diplomacie

Prvopočátky organizovaného sportu na území dnešní České republiky můžeme spojovat s jmény Jindřich Fügner či Miroslav Tyrš. Ti si při zakládání tělovýchovné jednoty Sokol slibovali kromě zvýšení fyzického a morálního růstu národa především úplnou apolitičnost (Grexa – Strachová 2011: 143–144). Přestože v průběhu následujících let, kdy se na českém území zakládaly první kluby napříč různým sportovním odvětvím, působilo prostředí sportu nestranně, apolitičnost se brzy projevila jako nereálná. Když se v roce 1897 podařilo Josefmu Rösslerovi – Ořovskému založit Českou amatérskou atletickou unii, sport se jevil jako vhodný nástroj k diplomatickému jednání. Ta byla totiž využívána jako nástroj k řešení nekončících politických bojů mezi Čechy a Němci (Bártlová a kol. 2018: 12–25).

Počátky českého olympijského sportu jsou spojovány s Jiřím Guthem-Jarkovským, který v roce 1894 na zakladatelském kongresu MOV v Paříži patřil mezi prvních dvanáct jmenovaných členů a do budoucna měl řídit olympijské hnutí. S jeho členstvím však rakousko-uherskí zástupci nesouhlasili a v průběhu let se snažili o vyloučení Gutha-Jarkovského z MOV a s tím i vyloučení Čechů z olympijského hnutí (Kolář 1999: 15). S ohledem na blížící se olympijské hry v Paříži v roce 1900 přicházela otázka účasti českých sportovců. Vídeňská vláda odmítala povolení účasti pod českou vlajkou a proces schvalování stanov ČOV značně komplikovala. Nakonec se ČOV podařilo prosadit účast české reprezentace pod červenobílou vlajkou a názvem Bohemie, což mělo následně významný mezinárodně politický důsledek. Možnost účasti na mezinárodních sportovních událostech zajistila českým zemím pravidelné mezinárodní styky (Český olympijský výbor 2024a).

Zvrat nastal se začátkem první světové války, která utlumila veškeré aktivity, včetně těch sportovních. V roce 1918, kdy Tomáš Garrigue Masaryk dosáhl přislíbení nezávislosti Československa, bylo vzhledem k absenci českého

vojska, které stále bojovalo v zahraničí, přebírání moci zajištěno sokoly. Ti nejdříve poskytli kompletní organizační strukturu a po vzniku samostatné Československé republiky působili na ministerských a vládních funkcích, čímž si zajistili právo na konzultování státních koncepcí spojených s fyzickým zdravím občanů. Ve státních záležitostech se angažovali i další sportovní funkcionáři jako například Jiří Guth-Jarkovský a Josef Rössler-Ořovský (Bártlová a kol. 2018: 29–31).

V poválečných letech zaznamenala československá olympijská diplomacie posun. V roce 1925 se v Praze konal mezinárodní olympijský kongres, při kterém byla přijata řada zlomových usnesení. Tato událost zapříčinila zvýšení zájmu vedoucích funkcionářů československých sportovních svazů o účast v ČSOV a také výrazně posílila autoritu Československého olympijského výboru (Morkes 1994: 224). Českoslovenští sportovci v průběhu 20. letech dosahovali prvních velkých úspěchů, což bylo klíčové pro vytvoření prvního obrazu naší země skrze sportovní dění. To ostatně dokazoval i předseda Československého olympijského výboru Josef Gruss, neboť opakovaně zdůrazňoval fakt, že sportovci dělají ve světě dobré jméno naší zemi a prokazovalo to i uznání samotného prezidenta Masaryka (Bártlová a kol. 2018: 70–79).

Během druhé světové války se řada československých sportovců zapojila do domácího i zahraničního protinacistického odboje. Sokolský odboj ale nakonec období okupace nepřežil, byl rozpuštěn a jeho členové byli umučeni a popraveni. Po pádu nacistického Německa rostla ve společnosti touha po svobodě a demokracii, která se projevila i tendencí tělovýchovných a sportovních hnutí k sjednocení. Velmi rychle se rozběhl i proces obnovy mezinárodních vztahů a zahraniční spolupráce se plně otevřela již roku 1946, kdy se opět mohly pořádat světové i kontinentální soutěže. Stejného roku se ale na domácí scéně sešla ustavující valná hromada Československého tělovýchovného svazu, která sdružovala organizace, jako je Sokol, DTJ, Orel a všechny české a slovenské sportovní svazy, v čele se starostou ČOS Antonínem Hřebíkem. Ten prosazoval sjednocení na federativním principu se zanecháním značné míry samostatnosti, což podporovaly menší svazy a jednoty s vidinou větší podpory jejich činnosti.

Cílem podporovatelů totality však bylo zajistit absolutní kontrolu a řízení byrokratickým aparátem, který bude interpretovat příkazy politického vedení. V únoru 1948 převzali vládu nad republikou komunisté a začali zasahovat i do československého sportovního dění (Český olympijský výbor 2014: 14, 15). Hry v roce 1952 v Helsinkách vzbudily zájem u vedení Komunistické strany Československa, které v rostoucí popularitě olympijských her vidělo nástroj k propagaci komunistického režimu, šíření ideálů, způsobu života a vlastní reklamě. V tomto období zažívalo české olympijské hnutí krizi, která vycházela z nesouhlasu s direktivním řízením ze strany KSČ. Paradoxně se poté v 60. letech začal sport a olympismus v českých zemích více rozvíjet. Olympiády zastínily politický vývoj a sportu byla věnována pozornost v tisku, v rozhlase i v televizi. Československo se postupně prostřednictvím úspěšných sportovců začalo zapisovat do paměti i v zahraničí. V počátcích pražského jara a okupace Československa sovětskými vojsky byly sportovní úspěchy vnímány i jako úspěchy politické (Kolář 2021: 16–17).

Prostředí mezinárodního sportu v průběhu osmé dekády bývá často spojováno s politickými bojkoty, dopingem či s využíváním sportovních událostí k zviditelnění dané země skrze ohromení sportovců a fanoušků svým zázemím. Přestože Československo nedisponovalo ideálními infrastrukturními ani finančními podmínkami na signifikantní zviditelnění země, bylo v pořádání významných mezinárodních sportovních událostí velmi aktivní. Mezi lety 1979 a 1988 uspořádalo například MS v hokeji, ve volejbale, v cyklistice či ME v basketbalu, ve stolním tenise či v krasobruslení. Taktéž v tomto období proběhly dvě poslední československé spartakiády (Bártlová a kol. 2018: 220–231).

Zásadní změny po roce 1989 se nevyhnuly ani prostředí sportu, které se muselo přizpůsobit novým sociálním a politickým podmínkám. Česká a Slovenská Federativní Republika se roku 1991 začlenila do spolupráce s ostatními zeměmi Rady Evropy a připojila se tím i k dokumentu Evropská charta sportu. Etapu změn zakončilo rozdělení ČSFR na samostatnou Českou a Slovenskou republiku, a proto byla taktéž obnovena činnost Českého olympijského výboru a krátce poté i Slovenského olympijského výboru (Grexa – Strachová 2011: 207). Rozšířila se

komercionalizace sportu, prodej sportovců mezi kluby a zvýšil se tím oběh financí v různých sportovních odvětvích (Bártlová a kol. 2018: 253). V roce 1998 slavilo Česko jeden z největších sportovní úspěchů v historii, když na zimních olympijských hrách v Naganu Češi v hokejovém finále porazili favorizované Rusy těsným výsledkem 1:0. Již osamocené Česko vykazovalo skvělou formu i v dalších sportovních odvětvích, což pozitivně vytvářelo image nenápadného mladého státu v mezinárodní sféře (Bártlová a kol. 2018: 256–259). Důležitost sportu potvrdil i český prezident Václav Havel, když hokejistům po příletu z Japonska děkoval slovy: „Díky vám dnes miliardy lidí ví, co to je Česká republika. Zasloužili jste se o její dobré jméno víc než mnoho politiků“ (Havel 1998 cit. dle Bártlová a kol. 2018: 288).

2.2 Aktéři české sportovní diplomacie

2.2.1 Stát jako aktér české sportovní diplomacie

Důsledkem toho, že státní investice do sportu přináší ekonomický růst a zároveň dokážou v sociálních a zdravotních oblastech tvořit úspory, se sport postupem času stal velmi důležitým průmyslovým odvětvím (Kubíček 2024a: 1). Pro to, aby byla reprezentace ČR konkurenceschopná a dokázala pozitivně propagovat zemi svými výkony, je zapotřebí, aby finanční prostředky uvolňoval přímo stát. Státní podpora vychází ze Zákona o podpoře sportu č. 115/2001 Sb., který byl schválen v roce 2001. Na podporu sportu každý rok vynakládají prostředky tato ministerstva: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo pro místní rozvoj. Národní sportovní agentura, ústřední správní orgán, zprostředkovává dotace cílových skupin na základě návrhu plánu státní politiky. Na financování sportu se dále podílí i různé úřady a organizace. Nepravidelně je sportovní činnost v České republice financována i z rozpočtu Evropské unie a jejích aktuálních programů a projektů (Kubíček 2024a: 1–9).

Státní podpora sportu vychází z materiálu „Koncepce podpory sportu 2016-2025“, který představuje jednotlivé kroky směřující k rozvoji a podpoře sportu v České republice, vymezuje konkrétní pilíře, priority a cíle do roku 2025. Hlavním z nich je zlepšení podmínek a potřebného zázemí pro sport a reprezentaci České republiky. Podmínky by následně měly respektovat tradici, sportovní politiku EU a především význam sportu pro jednotlivce i pro společnost (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 2016). Český sport se v porevolučních letech potýkal se signifikantním poklesem oblíbenosti, podpory i organizovanosti sportu, což vedlo k nezájmu společnosti o sportovní dění obecně. Úspěchy nejlepších českých sportovců v mezinárodní konkurenci již nejsou tak četné, jedná se spíše o výjimky a oproti minulosti budování národní image státu pomocí sportu silně slabne. Tyto negativní skutečnosti vypovídají o nutnosti zkvalitnit český sportovní systém (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 2016). Východiska dokumentu „Koncepce podpory sportu 2016-2025“ směřují ke změně negativního vývoje. Stejně tak se vláda svým prohlášením zavázala k implementaci transparentního financování v oblasti sportu, stanovení podmínek pro veřejnou podporu mezinárodních sportovních událostí v České republice a zpracování zákonodárné iniciativy o podpoře sportu. Mezi stěžejní pilíře koncepce patří například vnímání sportu jako nástroje k socializaci, prevenci zdraví a využívání státní reprezentace k zvýšení národní hrdosti, vlasteneckví a mezinárodní prestiže. Strategické cíle koncepce směřují k rozvoji školního a univerzitního sportu, zvyšování odbornosti ve sportu, zvyšování konkurenceschopnosti reprezentací ČR, komercionalizace sportu či například nezbytné dotační politiky sportu (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 2016). Pod záštitou MŠMT funguje Vysokoškolské sportovní centrum Victoria, které je organizační složkou státu a působí na území České republiky. Victoria je organizací, která spojuje sportovce, ale i trenéry, realizační týmy a odborníky a zajišťuje všem odpovídající prostředí, ve kterém mohou naplňovat poslání organizace. Tím je tvorba vhodných podmínek pro dlouhodobou a komplexní přípravu reprezentantů ČR (VSC MŠMT 2022).

Neméně důležitou roli hraje v českém sportu Národní sportovní agentura. Jedná se o orgán, který postupně přebírá zodpovědnost za podporu sportu v ČR od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Tento plán plní skrze dotační programy a zajištěním spolupráce místní samosprávy se sportovními kluby. Vize, kterou se NSA snaží plnit, je vytváření harmonických sportovních podmínek těm sportovcům, kteří směřují k vrcholovému sportu, ale i nadšencům do pohybových aktivit, kteří se sportu věnují pouze na rekreační úrovni. Vrcholovým sportovcům se podporou snaží usnadnit cestu k participaci na mezinárodních soutěžích, kde následně budou moci reprezentovat Českou republiku (Národní sportovní agentura 2024b). Na rok 2024 si NSA připravila „Akční plán podpory sportu“, ve kterém popisuje, jak bude NSA jako hlavní aktér mezinárodní a národní sportovní politiky České republiky konat a zároveň zmiňuje spolupráci všech mezioborových zainteresovaných aktérů. Plán se věnuje i vizuálnímu sjednocení české reprezentace napříč různými sportovními odvětvími. Oficiální anglický název „Czechia“, který byl přijat, stále nepoužívají všechny sportovní týmy a společně s nejednotou vlajky, státního znaku, lva či barev zapříčinuje tato vizuální rozpolcenost českých reprezentací zmatečné vnímání. Právě proto se NSA v roce 2024 zaměří na dodržování jednotného grafického manuálu (Národní sportovní agentura 2024a). Činnost národní sportovní agentury zahrnuje také budování zahraničních vztahů, které je nezbytné zmínit pro zkoumání sportovní diplomacie. Agentura za poslední roky navázala mnoho zahraničních partnerských vztahů a rozvíjela spolupráci s Evropskou unií, Radou Evropy, organizací UNESCO a Světovou antidopingovou agenturou (Národní sportovní agentura 2024c). NSA spolupracuje také se zeměmi V4, konkrétně společným programem podpory regionu. Na plánu Evropské unie pro rozvoj sportu na období 2021-2024 se podílely všechny členské státy, včetně ČR. Plán se zaměřuje na ochranu integrity a hodnot ve sportu, na socioekonomický a environmentální rozměr sportu a šíření zdravého aktivního životního stylu. Během předsednictví ČR v Radě EU Národní sportovní agentura zodpovídala za projednávanou sportovní politiku a její zástupci v Bruselu předsedali Pracovní skupině pro sport Rady EU. Primárně projednávaným tématem, které čeští představitelé nastavili, byla redukce

negativních dopadů sportu na životní prostředí a minimalizace negativních vlivů klimatických změn na možnosti sportování (Národní sportovní agentura 2024c). Předsednictvím ČR v Radě EU se NSA měla možnost podílet na přenesení sportovních trendů ze zahraničí do českého prostředí, které následně může aplikovat. Dále NSA participuje na programu Evropské unie ERASMUS+, konkrétně na kapitole Erasmus+ Sport, která podporuje mobilitu v sportovních oblastech a nabízí různé sportovní projekty (Dům zahraniční spolupráce 2024).

Aktivity pro podporu sportu ze strany Ministerstva zahraničních věcí zesílily v roce 2015, když tehdejší ministr zahraničí Lubomír Zaorálek podepsal s Českým olympijským výborem Memorandum o spolupráci. Memorandum má sloužit jako efektivní diplomatický nástroj k zajištění pozitivního vnímání ČR v zahraničí a zároveň má usnadnit spolupráci při zprostředkovávání účasti českých sportovců na olympijských hrách. MZV a ČOV vzájemně usilují o kooperaci nad rámec konzulárních záležitostí, konkrétně se zaměřují na posun v oblasti veřejné diplomacie s primárním cílem celkového zintenzivnění sportovní diplomacie České republiky. Právě tato spolupráce umožnuje sportovcům spojit propagaci země se směry zahraniční politiky (Český olympijský výbor 2015). Další Memorandum o spolupráci bylo podepsáno hned následující rok, a to s Fotbalovou asociací ČR. Podepsání Memoranda provázela tisková konference ministra zahraničí Lubomíra Zaorálka a předsedy FAČR Miroslava Peťty (Ministerstvo zahraničních věcí 2016a). MZV také informuje o častých výjezdech českých velvyslanců do zahraničí se záměrem posílení české sportovní diplomacie. V únoru 2016 například velvyslanec Bedřich Kopecký zahájil mezinárodní veletrh IPO zaměřený na sportovní zboží v Pekingu. Veletrh byl obrovskou příležitostí pro sportovní značky, mezi které patřily i ty české, v čele se značkou Alpine Pro. Návštěvníci si kromě outdoorového vybavení mohli v českém stánku prohlédnout i vozy Škoda a vyzkoušet tradiční české pivo, což vytvořilo vynikající příležitost pro utváření dojmů o ČR (Ministerstvo zahraničních věcí 2016). V letech 2018 a 2019 se na českém velvyslanectví v Pekingu uskutečnily sportovní recepce, na kterých se připomněly nejdůležitější milníky českého sportu. Mezi více než sty hosty byli i čínští sportovci a funkcionáři, což potvrzuje budování diplomatických

vztahů skrze sport (Ministerstvo zahraničních věcí 2018, 2019). České velvyslanectví ve Washingtonu, D.C. se ve spolupráci s ČOV v roce 2021 rozhodlo vzdělávat v oblasti sportovní diplomacie uspořádáním šestidílné série panelových diskusí zaměřených na téma sport jako nástroj veřejné diplomacie. Témata prezentovaná významnými českými, ale i americkými přednášejícími postupně posluchačům napomohla k porozumění problematiky i k zviditelnění české ambasády v hlavním městě Spojených států amerických (Ministerstvo zahraničních věcí 2021). Velvyslanectví ČR v Bělehradě se zúčastnilo 4. ročníku charitativní akce „Diplomats for Children“, kterého se účastní týmy pracovníků z různých diplomatických misí a mezinárodních organizací, aby podpořily sdružení „NURDOR“. Pro budování dobré image státu je participace na charitativních projektech velmi nápomocná, proto je účast českých diplomatů dalším krokem správným směrem (Ministerstvo zahraničních věcí 2023).

Další státní složkou, která se zabývá podporou sportu, je odbor sportu Ministerstva vnitra. Ten se 1. 1. 2009 transformoval na Centrum sportu Ministerstva vnitra a stal se tak samostatnou státní organizační složkou. Aktuálně působí pod názvem OLYMP Centrum sportu Ministerstva vnitra a v souladu se Zákonem o podpoře sportu č. 115/2001 Sb. zajišťuje podmínky k přípravě sportovců směřujících k reprezentování země na mezinárodních soutěžích. OLYMP zaštiťuje mnoho sportovních odvětví, mezi které patří například atletika, biatlon, cyklistika, judo, plavání či úpolové sporty. Jeho činnost spočívá v podpoře jednotlivých sportovců, kterým zajišťuje profesionální sportovní přípravu a pedagogickou i lékařskou kontrolu a zabezpečuje je po materiální stránce. Taktéž se zabývá organizací a koordinací soutěží s mezinárodní účastí, celostátních mistrovství a zajišťuje podmínky i pro kondiční přípravu státních policistů a příslušníků hasičského záchranného sboru (OLYMP Centrum sportu Ministerstva vnitra 2024).

Neopomenutelnou součástí českého sportovního prostředí je i Armádní sportovní centrum Dukla, které je resortním centrem Ministerstva obrany ČR. Roku 1993, kdy se osamostatnila Armáda ČR, se ASC Dukla transformovala z vojenského sportovního útvaru na profesionální resortní klub. Centrum zajišťuje

přípravu sportovců a ti nejlepší z nich jsou následně vysíláni na vrcholné světové soutěže, kde reprezentují Českou republiku (Ministerstvo obrany 2024b). Ministerstvo obrany se na navazování užších vztahů se sportovními svazy, spolky a nevládními organizacemi v poslední době zaměřuje velmi aktivně. Pouze za poslední rok podepsalo Memorandum o spolupráci s Českým svazem orientačních sportů, dále s křesťanskou sportovní organizací Orel a se Sokolem (Ministerstvo obrany 2023a, 2023b, 2024a).

2.2.2 Tuzemské organizace jako aktéři sportovní diplomacie ČR

Jednou z hlavních sportovních organizací České republiky je Český olympijský výbor. Jeho činnost vychází z Olympijské charty a primárním cílem je zajišťovat účast českých sportovců na olympijských hrách. Je jediným subjektem, který má oprávnění regulovat olympijské hnutí v ČR a hájí tak české zájmy na poli mezinárodních sportovních hnutí. Svou činností spojuje sportovní svazy, federace, unie, asociace a jeho primárním cílem je šíření olympijských hodnot v oblasti sportu a výchovy (Český olympijský výbor 2013: 1–2).

Spolupráce Českého olympijského výboru a Mezinárodního olympijského výboru funguje na bázi velmi úzkého kontaktu. Stejně tak spolupracuje s Asociací národních olympijských výborů, Evropskými olympijskými výbory a řadou dalších mezinárodních sportovních organizací. Tato proaktivita zajišťuje ČOV v MOV výhodnou výchozí pozici, ze které dokáže maximalizovat efektivitu svých aktivit a zájmů. Mezi konkrétní výhody patří například přednostní prosazování českých zástupců do důležitých pozic v mezinárodních hnutích, což se i podařilo zvolením Jiřího Kejvala do MOV. Dalším zájmem ČOV v MOV je pořádání mezinárodních konferencí v domácím prostředí, který se taktéž úspěšně daří. V roce 2003 proběhlo v České republice sto patnácté zasedání Mezinárodního olympijského výboru (Český olympijský výbor 2024c). V roce 2015 se v Praze uskutečnilo Valné shromáždění Evropských olympijských výborů, které předseda EOV Patrick Hickey označil za „milník, který má být vzorem pro celé sportovní prostředí“ (Český olympijský výbor 2016). Krátce poté v roce 2017 Praha hostila

Valné shromáždění Asociace národních olympijských výborů (Český olympijský výbor 2024c).

Zástupci ČOV se aktivně účastní akcí různých sportovních hnutí a podporují sportovce skrze různé projekty. Na organizaci některých projektů se finančně podílí i Evropská unie, díky čemuž ČOV může intenzivněji rozvíjet české sportovní prostředí. ČOV byl kupříkladu součástí projektu ASAP AS SUSTAINABLE, který se mezi lety 2020-2022 soustředil na aplikování takové strategie udržitelnosti sportovní instituce, která je reálně implementovatelná do všedního fungování a činnosti organizace. Dále ČOV participoval na organizaci Evropských týdnů sportu ročníků 2017, 2018, 2019 a 2020 či na projektu Sport Park Inspired by the Olympics, který cílil k utvoření manuálu pro organizaci sportovních parků. Kooperací národních olympijských výborů Belgie, Chorvatska, Francie, Finska, Itálie, Nizozemí, Slovenska a Česka byl cíl naplněn a finální manuál MOV poskytnul všem olympijským výborům (Český olympijský výbor 2024c). Pod záštitou ČOV bude český sport vůbec poprvé v historii představen na světové výstavě EXPO 2025 v japonské Ósace. Stopu českého sportu zanechala v Japonsku již Věra Čáslavská, která se u tamní populace stala velmi oblíbenou. Dobrému jménu přispěla v současné době i česká baseballová reprezentace, která na World Baseball Classic v Tokiu svým výkonem ohromila japonské publikum. Komisař české účasti na EXPO 2025 Ondřej Soška říká „Osobně jsem byl svědkem toho, jak nám sportovní diplomacie pomohla otevřít mnohé dveře. Baseballové dresy podepsané našimi hráči nesmírně ocenil například starosta Ósaky Hideyuki Yokoyama, ósacký guvernér Hirofumi Yoshimura nebo tehdejší ministr pro EXPO 2025 Naoki Okada. Věřím, že spolupráce s Českým olympijským výborem přispěje k šíření dobrého jména naší země v Japonsku, a ještě širšímu povědomí o českém sportu“ (Soška 2023 cit. dle Holková 2023).

Český olympijský výbor ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Národní sportovní agenturou a Slovenským olympijským a sportovním výborem, za účelem rozšíření povědomí o sportovní diplomaci, vytvořili vzdělávací program Sportovní diplomacie. Studium je určeno zájemcům z široké veřejnosti, zástupcům, kteří již působí v sportovních svazech a organizacích, ale

i vrcholovým sportovcům, jelikož je program propojen s projektem ČOV Duální kariéra. Studijní program byl spuštěn v roce 2017 a jeho studenti se v průběhu dvou semestrů zaměřují na zastupování státu nebo sportovních organizací, získávají nepostradatelné kontakty v mezinárodním prostředí a osvojují si využití teoretických poznatků v praxi. Každý rok program absolvuje řada studentů, kteří jsou připraveni vykonávat výkonné a manažerské pozice v sportovních organizacích různého druhu (PR FMV 2023). Program funguje pod hlavičkou Vysoké školy ekonomické v Praze, ale na jeho chodu se podílí i Univerzita Mateja Bela v Banské Bystrici, Diplomatická akademie MZV ČR a MŠMT ČR (Český olympijský výbor 2024c). Pro ČOV je sportovní diplomacie jednou z prioritních oblastí, a proto se snaží pracovat na projektech, mezi které patří právě i tento vzdělávací program. Šíření povědomí o sportu podporuje například i pořádáním panelových diskusí a webinářů, na kterých se debatuje o aktuálních témaitech mezinárodních vztahů a sportu. Prostřednictvím diskusí se snaží šířit hodnoty sportu, ale zároveň se učit využívat správné diplomatické techniky (Žehanová 2021).

Česká unie sportu taktéž patří mezi nejvýznamnější centrální sportovní organizace České republiky. Jedná se o dobrovolné, občansky otevřené, demokratické a nepolitické sdružení sportovních svazů, klubů a tělovýchovných jednot celé republiky. ČUS je součástí Českého olympijského výboru a zároveň působí i v Evropském sdružení nevládních sportovních organizací. Vizí organizace je poskytování vhodných podmínek pro sportování v jejích organizačních článcích, což jsou právě sportovní kluby, jednoty a národní svazy a zároveň poskytuje služby a podmínky dalším sportovním organizacím v českém prostředí. Činnost ČUS financuje a organizuje různé formy sportovních aktivit všech úrovní, zahrnujíc věkové, územní, výkonnostní či rekreační rozdělení. Základní prioritou České unie sportu na období 2020-2024 je šíření sportu jako celospolečensky užitečného fenoménu. Dopad celosvětové pandemie na společnost zapříčinil, že je potřeba propagovat sport jako funkční nástroj pro zlepšení psychického a fyzického zdraví, stejně jako například kultura nebo životní prostředí (Česká unie sportu 2024). Další sportovní organizací v zemi je Sdružení sportovních svazů,

které s více než 600 000 členy tvoří organizaci, jejíž sportovci úspěšně reprezentují Českou republiku na prestižních mezinárodních soutěžích a obsazují nejvyšší příčky i na evropských a světových mistrovstvích (Kubíček 2024b).

2.3 Nástroje využívané českou sportovní diplomací

2.3.1 České zastoupení v mezinárodních sportovních organizacích

Mezinárodní statistické organizace každoročně vyvíjejí hodnotící zprávy, ve kterých posuzují dění okolo sportu a jeho vliv na různé situace. Existují žebříčky, ve kterých se hodnotí medailová úspěšnost z nejvyšších mezinárodních soutěží, žebříčky vytvořené na základě hodnoty peněz ve sportu, ale i takové, které se zaměřují na to, jak sport ovlivňuje turismus dané země (viz např. Global Sport Ranking 2024, Forbes 2024, Sports Tourism Index 2024). Pro zkoumání českého zastoupení v mezinárodním sportu je ale podstatný Index sportovní politické moci. Ten vydává Sportovní konfederace Dánska, která index vytvořila, aby zhodnotila, jak si v porovnání s ostatními zeměmi ve využívání sportu Dánsko stojí a s kterými z nich by bylo výhodné vytvořit spolupráci. Index byl vydán doposud pětkrát, naposledy roku 2021 a hodnotí politický vliv národů v oblasti sportu na základě zastoupení ve významných mezinárodních organizacích. Pro výpočet se nejdříve vybírají mezinárodní sportovní federace a následně se definují výkonné výbory a kritéria pro započítávání členů zemí. Stežejním kritériem pro hodnocení mezinárodního vlivu je členství v MOV, které má větší hodnotu než členství ve výkonném výboru ANOV či EOV. Pomocí bodového skóre srovnávají dané roky, ve kterých byl index vydán, s tím nejaktuálnějším. Celá studie je rozdělena do dvou částí, přičemž v první z nich se srovnávají pouze evropské země a v druhé je již srovnání celosvětové (Robsøe 2021).

V evropském srovnání sportovní politické moci jednoznačně dominuje Francie. Česká republika společně s Maďarskem, Polskem, Běloruskem, Chorvatskem a Gruzií zaznamenaly v krátkodobém horizontu bodový růst. Východoevropské země zaregistrovaly nárůst i v horizontu dlouhodobém (viz

obrázek č.1 v příloze). Ve srovnání globálním si od posledního měření nejvíce polepšila Čína, Austrálie a Japonsko (viz obrázek č. 2 v příloze) (Robsøe 2021). Česká republika se v porovnání s první studií z roku 2013 posunula o 15 míst a 24 bodů, což dokazuje zintenzivnění české sportovní diplomacie. Zástupci sportovních svazů stále častěji žádají olympijský výbor o konzultaci kandidatur na jednotlivé pozice v různých evropských či mezinárodních komisích, výborech a svazích, jelikož si uvědomují, že úspěch sportovců nezaručuje zemi úspěch sportovně politický (Kosová 2022).

Nejvýznamnější sportovní organizací v mezinárodním měřítku je Mezinárodní olympijský výbor, který sídlí ve švýcarském Lausanne. Jedná se o společenské hnutí, jejímž cílem je podpora a rozvoj sportu na bázi mezinárodní spolupráce. Činnost výboru se řídí hodnotami inspirovanými olympismem a hlavní snaha směřuje k utváření mírumilovnějšího světa prostřednictvím výchovy mládeže ke sportu (Kolář – Dovalil nedatováno: 1). Československé zastoupení bylo v řadách MOV již od samotného počátku novodobé historie olympismu. Historicky prvního zasedání MOV, které vedl Pierre de Coubertin roku 1894 v Paříži, byl součástí i Čech Jiří Guth-Jarkovský. Po jeho rezignaci ho ve funkci zastoupil Josef Gruss, který později post opustil kvůli svému vysokému věku. Další jmenovaný zástupce československého původu byl František Kroutil. Ten byl později nahrazen prvním Slovákem Vladimírem Černušákem a v roce 1995 byla do MOV zvolena Věra Čáslavská, ke které se později připojil další významný sportovec Jan Železný. Železný v MOV působil až do roku 2012 (Kolář, Dovalil nedatováno: 3). V roce 2018 se dostalo důvěry dalšímu Čechovi a v tajné volbě byl zvolen aktuální předseda ČOV Jiří Kejval (Čmucha 2018). ČOV přispěl k organizaci kongresů MOV už v roce 1901, když Jiří Guth-Jarkovský navrhoval konání zasedání MOV v Praze. Nakonec se ale kvůli nezájmu členů cestovat do neznámé země zasedání v Praze nekonalo a podařilo se to až v roce 1925. Další kongresy MOV v Praze následně proběhly v letech 1977 a 2003. V průběhu zasedání v roce 2003 se dokonce projednával návrh na kandidaturu Prahy jako pořadatele letních olympijských her kolem roku 2020 (Kolář – Dovalil nedatováno: 3).

V současné době má Česká republika zastoupení v Mezinárodním olympijském výboru následující. Jiří Kejval působí souběžně jako předseda Marketingové komise MOV, zástupce MOV ve Výkonnému výboru Světové antidopingové agentury (WADA) a členstvím v Koordinační komisi MOV se podílí na přípravě zimních olympijských her 2026 v Milánu – Cortině (Český olympijský výbor 2024c). Další zastoupení v MOV získala ČR v roce 2016, když se Roman Kumpošt, místopředseda ČOV, stal členem Komise pro komunikaci MOV. Generální sekretář ČOV Petr Graclík uvedl, že jmenování je „obrovský úspěch a ocenění naší sportovní diplomacie a další posílení pozice českého sportu v mezinárodním olympijském hnutí“ (Český olympijský výbor 2016). Roman Kumpošt je zároveň i členem Hodnotící komise MOV pro ZOH Milán – Cortina 2026. Poslední české členství v MOV zastává Veronika Zemanová, ředitelka úseku mezinárodních vztahů ČOV, která je členkou evropské pracovní skupiny MOV pro trvale udržitelný rozvoj (Český olympijský výbor 2024c).

Další velmi významnou organizací na poli mezinárodního sportu je Asociace národních olympijských výborů, jejíž vizí je ochrana a prosazování kolektivních zájmů Národních olympijských výborů celého světa. Pokud NOV čelí nějakému problému, ANOV se snaží nalézt řešení a prosazovat ho do agendy MOV, aby byl co nejdříve projednán (Association of National Olympic Committees 2024). V této organizaci má Česká republika aktuálně zastoupení ve dvou komisích. Předseda ČOV Jiří Kejval je členem Lékařské komise, k čemuž napomohlo jeho dlouhodobé působení ve Výkonnému výboru WADA. Další funkci zastává Roman Kumpošt, který je členem Komise pro mezinárodní vztahy (Český olympijský výbor 2019).

Česká republika měla zastoupení i v Evropském olympijském výboru, který je mezinárodní nevládní organizací, zastřešující celkem 50 evropských NOV. EOV úzce spolupracuje s jednotlivými národními výbory, evropskými federacemi, vládními agenturami a sportovci s cílem zviditelnění olympijského sportu v Evropě. Mezi hlavní aktivity, kterými se snaží docílit svých vizí, je organizace elitních sportovních akcí, konkrétně například Evropské hry, Evropský olympijský festival mládeže (EYOF) či Hry malých států Evropy (European Olympic

Committees 2024). V EOV měla Česká republika zastoupení mezi lety 2016-2020. Do roku 2018 participoval na chodu Komise EOV „Olympijské hry“ ředitel sportovního úseku ČOV Martin Doktor. Na české zastoupení navázala Veronika Zemanová, která od roku 2018 do roku 2020 působila v Komisi EOV „Marketing a komunikace“ (Český olympijský výbor 2024c).

2.3.2 Pořádání významných sportovních událostí v ČR

Organizace prestižních sportovních událostí s mezinárodní účastí je obrovská příležitost k propagaci dané země, regionu či konkrétního města. Česká republika má pro pořádání mezinárodních sportovních akcí vhodné předpoklady, a tím má i vysoký potenciál úspěšnosti. Již proběhlé události byly po pořadatelské stránce úspěšné a obdržely výborné reference. Zároveň má ČR patřičnou geografickou polohu, dostupnost dopravních služeb a stabilní ekonomickou a bezpečnostní situaci (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 2017).

V České republice se již uskutečnila řada významných soutěží, závodů, či turnajů mezinárodních sportovních federací. Na tomto místě je nezbytné zmínit události realizované v roce 2015, mezi které se řadí například MS v ledním hokeji, ME v halové atletice či ME ve fotbalu do 21 let. Následující rok se konalo MS horských kol v Novém Městě na Moravě, které v disciplíně maraton horských kol hostí i zahajovací závod světového poháru v roce letošním (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 2017, Němec 2024). Další blížící se událost, která se uskuteční na české půdě, bude MS v hokeji, které proběhne v Praze a v Ostravě od 10. 5. do 26. 5. 2024 (International Ice Hockey Federation 2023). Pořadatelsky úspěšné jsou i pravidelné mezinárodní sportovní akce a jednotlivé světové série mistrovství světa. Velmi oblíbená je například Jizerská 50, Fed Cup, Davis Cup či ostravská Zlatá tretra. Česká města, nejvíce však Praha, si vybírají zahraniční organizátory pro konání divácky atraktivních sportovních klání, jako jsou například úvodní zápasy NHL, Final Four v basketbalu nebo Superpohár UEFA, což potvrzuje atraktivitu ČR (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 2017).

Velkou zásluhu na organizaci mezinárodně významných sportovních událostí má taktéž město Brno, které se činilo podáním přihlášky na kandidaturu hostitelského města EYOF 2025. Město zareagovalo na změnu strategie EOV ohledně kandidatury hostitelských měst a v roce 2019 bylo oficiálně přijato za oficiální kandidátské město (Kosová 2020). Předpokladem pro přijetí byly již úspěšně zorganizované olympijské události, a sice ODM 2005, ODM 2017 a Olympijské festivaly v roce 2018 a 2020 (Český olympijský výbor 2024c). Kandidatura nakonec ale úspěšná nebyla a festival se uskuteční ve městě Skopje v Severní Makedonii (Association of National Olympic Committees 2023).

3. Český svaz plaveckých sportů jako aktér české sportovní diplomacie

3.1 Představení Českého svazu plaveckých sportů

Český svaz plaveckých sportů je svazek nezávislých členů, který svoji činnost soustředí na provoz a organizaci plaveckých sportů a dalších sportovních aktivit. Působí na území celé České republiky a je rozdělen do sekcí, které zastupují zájmy jednotlivých sportů. Mezi sportovní odvětví, které ČSPS zaštiťuje, patří plavání, dálkové plavání, zimní plavání, synchronizované plavání, skoky do vody, masters a para plavání (Český svaz plaveckých sportů 2023b).

Hlavním účelem svazu je utváření vhodných podmínek pro sportování v jednotlivých sportovních oddílech a klubech, organizace soutěží a závodů na českém území a zabezpečení státní reprezentace na mezinárodních soutěžích, kde ČSPS vystupuje pod názvem Czech Aquatics. Svou činností cílí k všeestrannému rozvoji napříč odvětvím plaveckých sportů, k šíření olympijských hodnot, které respektuje, a k celkové popularizaci plaveckých sportů u široké veřejnosti (Český svaz plaveckých sportů 2023b).

3.2 Stát a ČSPS

Spolupráce Českého svazu plaveckých sportů s vládou či jinými organizačními složkami státu spočívá v podpoře skrze dotace na organizaci sportovní činnosti od Národní sportovní agentury. NSA dle podmínek MŠMT přispívá na organizaci celostátních i mezinárodních soutěží a také na provoz samostatných krajských svazů. Výše dotací krajským svazům se rozpočítává dle počtu registrovaných členů v oddílech, počtu aktivních startujících na závodech, samotných úspěchů sportovců a také na základě počtu juniorských reprezentantů klubu (Český svaz plaveckých sportů 2023a).

Kooperace státních složek s ČSPS je v souladu s demokratickými hodnotami a stát žádným způsobem nereguluje činnost svazu. Stejně tak nijak

nezasahuje do vedení klubů a tělovýchovných jednot, organizace soutěží s mezinárodní účastí, ani do vystupování českých plavců v mezinárodním prostředí (Respondent 1 2024).

3.3 Nástroje sportovní diplomacie využívané ČSPS

3.3.1 Zastoupení ve významných sportovních organizacích

Pro zviditelnění ČSPS v českém, ale i mezinárodním sportovním prostředí je klíčové členství v různých sportovních organizacích. Co se týče působení členů ČSPS v tuzemských organizacích, velkou stopu zanechává Petr Ryška, bývalý předseda svazu, který je momentálně členem Výkonného výboru a Komise pro ekonomiku a marketing ČOV a aktivně tak zastává zájmy českého plavání v olympijském prostředí. Členem ČOV, konkrétně Komise zahraničních vztahů je i Jakub Tesárek, který je zároveň i současným předsedou ČSPS. Jan Srb, který působí ve funkci předsedy Pražského svazu ČSPS a reprezentačního trenéra dálkového plavání, zastává funkci místopředsedy v Pražské tělovýchovné unii. Český svaz plaveckých sportů je jako celek zastoupen v resortních centrech Olymp a Victoria VSC (Respondent 1 2024), které byly představeny v předchozích kapitolách této práce.

Pro sportovní diplomaci je podstatnější členství v organizacích mezinárodních, a proto jsem při rozhovorech se svými respondenty dávala větší důraz právě na tuto otázku. ČSPS má poměrně široké zastoupení ve významných mezinárodních plaveckých organizacích, kterými jsou European Aquatics (LEN), neboli Evropská plavecká federace a World Aquatics, světová federace sdružující národní svazy plaveckých sportů. Pokud jde o české zastoupení evropské federaci, do 27. 1. 2024, kdy skončilo poslední funkční období, byl členem předsednictva LEN již zmíněný Petr Ryška. Dále měl český svaz zastoupení ve všech technických komisích jednotlivých sportů. V komisi pro plavání se angažoval současný předseda ČSPS Jakub Tesárek. Do technické komise synchronizovaného plavání delegoval český svaz Ivonu Králíkovou, která již dlouhodobě působí

na mezinárodní scéně ve funkci rozhodčí nejvyšší kvalifikace a členem technické komise LEN je od roku 1994. V komisi pro masters figuroval Jan Novotný a působení v komisi skoků do vody zastávala Hana Novotná. V průběhu února a začátku března 2024 proběhl v katarském Dauhá světový šampionát ve všech plaveckých sportech, které federace zaštiťuje, a právě z důvodu, že tato významná událost probíhala v průběhu výběru nového zastoupení funkcí, do konce dubna nebude známo nové obsazení jednotlivých pozic. V této práci tedy nebude možné nové zastoupení Českého svazu plaveckých sportů v komisích LEN zmínit, ale ČSPS stejně jako v předchozích letech na každou pozici nominoval svého kandidáta, aby zastoupení zůstalo stejně četné, jako tomu bylo do ledna roku 2024 (Respondent 2 2024).

České plavání má zástupce i v technické komisi World Aquatics. Konkrétně je jí Hana Novotná, která je členkou komise pro skoky do vody. Novotná ve světové plavecké federaci působí již dlouhodobě a jako odborný konzultant pro skoky do vody napomáhala například i s organizací posledního světového šampionátu v Dauhá. Její angažovanost napomáhá jak ČSPS v prostředí plaveckých sportů, tak ale i českému sportovnímu prostředí obecně. Zastoupení v mezinárodních organizacích přináší národním svazům značné výhody, proto je členství velmi žádoucí a významné. Český svaz plaveckých sportů má skrze své zástupce snazší přístup k informacím, obrovskou výhodou je také vliv v oblasti úpravy pravidel a dalších technických zabezpečení jednotlivých sportů a celkově zastoupení napomáhá k zviditelnění sportovců, svazu i celé země (Respondent 1 2024, Respondent 2 2024).

3.3.2 Pořádání významných soutěží s mezinárodní účastí

Český svaz plaveckých sportů aktivně participuje na pořadatelství soutěží se zahraniční účastí. Ve spolupráci s jednotlivými kluby pořádá ČSPS celorepublikovou soutěž Český pohár. Tato soutěž se skládá z deseti kol, během kterých plavci v průběhu letní i zimní části sezony získávají body, a to až do posledního kola, které probíhá v podobě Mistrovství ČR. Kromě české účasti

se ale jednotlivých kol mohou účastnit i zahraniční závodníci, což přispívá k zvýšení prestiže celé soutěže. Mezi závody s nejvyšší účastí zahraničních plavců se řadí Velká cena Ostravy, Velká cena Pardubic nebo například Plzeňské sprinty (Respondent 1 2024). Závodu v Plzni se pravidelně účastní kolem osmi set závodníků ze stovek klubů a průměrně dvaceti států. Kromě závodníků ze sousedních států a dalších evropských zemí se zúčastnit přijíždí i plavci například z Alžírska, Turecka, Ázerbájdžánu či z Kanady (viz obrázek č. 3 a č. 4 v příloze) (Respondent 3 2024).

ČSPS je součástí blízkého partnerství s plaveckými federacemi států Visegrádské čtyřky a jejich spolupráce každoročně vrcholí organizací závodu V4 Olympic Hopes pro kategorii mladších juniorů. Země se pravidelně střídají v hostování, přičemž na českém území se soutěž naposledy konala v květnu roku 2022 v pražském plaveckém areálu Podolí. České plavání se aktivně zapojuje i v rámci členství v Central European Countries Junior a Multination Swimming Meet, ve kterých taktéž přebírá hostitelské povinnosti. Poslední mezinárodní setkání v České republice proběhlo v prosinci roku 2022 (Respondent 1 2024).

Co se týče vrcholných klání typu mistrovství Evropy či mistrovství světa, poslední soutěže takového rozměru, které v České republice proběhly, byly Mistrovství Evropy juniorů v synchronizovaném a dálkovém plavání v roce 2019. Česká republika se na pořadatelství Mistrovství Evropy juniorů v synchronizovaném plavání podílela vůbec poprvé v historii. Do plaveckého areálu v Praze Podolí dorazili závodnice a závodníci z 26 zemí Evropy, přičemž nechyběla ani světová špička z Ruska, Ukrajiny či Španělska. Soutěž probíhala pod záštitou hlavního města Prahy a divákům byla po celou dobu konání zpřístupněna zdarma (Český svaz plaveckých sportů 2019a). Organizace celého šampionátu byla evropskou federací LEN hodnocena jako úspěšná a zástupci ČSPS Jakub Tesárek a Jana Vidlařová na konci od federace převzali ocenění pro organizátory a pořadatele (Český svaz plaveckých sportů 2019b).

Měsíc po skončení ME v synchronizovaném plavání hostila Česká republika hned další mezinárodní plavecké klání, konkrétně ME juniorů v dálkovém plavání. Soutěž odstartovala první srpnový víkend ve veslařském

areálu v Račicích. Na zajímavosti šampionát nabral zejména účastí nejlepších dálkových plavců. Dorazila například Lea Boy, vítězka německé štafety z MS v Gwangju 2019 a její největší soupeřka Oceane Cassignol, vítězka francouzské štafety z MS v Balatonu 2017. Organizace celé soutěže byla opět bezproblémová, což potvrdilo i kladné hodnocení přítomných delegátů a členů zahraničních výprav (Hubal 2019).

Současně ČSPS uvažuje o organizaci mistrovství Evropy v plavání v roce 2025, případně mistrovství Evropy juniorů. Co ale pořádání vrcholných světových soutěží značně komplikuje, jsou nedostatečné infrastrukturní podmínky, které organizace vrcholných soutěží vyžaduje (Respondent 1 2024). V České republice není žádný plavecký areál, který by splňoval podmínky jak pro konání závodu typu MS v jednom plaveckém odvětví, natož například komplexní areál, kde by mohly proběhnout všechny plavecké disciplíny (plavání, dálkové plavání, synchronizované plavání, skoky do vody a vodní pólo), jak je u světových šampionátů běžné. Pro pořádání plaveckých závodů chybí bazén, který by disponoval dostatečným počtem drah s odpovídající diváckou kapacitou a zároveň by v blízkosti byl bazén tréninkový, potažmo vyplavávací, který je pro světové soutěže nutností. Velké množství momentálně nesplnitelných nároků je i na skokanské disciplíny. Nezbytností je dodržení technických náležitostí skokanských můstku, zahrnujíc protiskluzové povrchy, nastavitelnost určitých částí můstku, či pro synchronizované skoky dva můstky ve stejně výšce. Pro světový závod v synchronizovaném plavání je nepostradatelný plavecký a tréninkový bazén s dostatečnou hloubkou a systémem reprodukce zvuku. Závodnice musí mít k dispozici i prostor pro suchou přípravu, který musí být vybaven potřebným náčiním (FINA 2021).

Z tohoto výčtu důvodů není Český svaz plaveckých sportů schopen pořádat vyšší soutěže typu mistrovství světa. Organizace ME v plavání v roce 2025 je po splnění určitých podmínek současně reálné, ale pro vyšší soutěže zatím česká plavecká infrastruktura není dostačující.

3.3.3 Čeští plavci jako tvůrci národní image

Úvodní kapitoly této práce pojednávaly o tom, jak dokáží sportovci, jako aktéři sportovní diplomacie, zviditelnit samotnou zemi, a to at' už v pozitivním nebo negativním slova smyslu. Ve srovnání kupříkladu s fotbalem či hokejem můžeme zhodnotit, že plavecké sporty nepatří mezi divácky nejpopulárnější, tudíž samotné dění okolo plavání obecně neprobouzí takový zájem.

Co se týče úspěchů českých plavců v zahraničí, momentálně největší zájem vzbuzuje plavkyně Barbora Seemanová, která v roce 2021 obsadila 1. místo na Mistrovství Evropy v Budapešti, na posledním Mistrovství světa v Kataru 2024 doplavala čtvrtá a na Olympijských hrách v roce 2020 v Tokiu skončila šestá, čímž se řadí mezi světovou špičku. Výsledky její, ale i jejích reprezentačních kolegů zajišťují posun českého plavání v mezinárodním srovnání, což sama potvrdila v jednom z rozhovorů, kde na otázku, jak je na tom české plavání v světovém porovnání, odpověděla „Teď se to zlepšuje, české plavání se v žebříčkách posouvá nahoru, máme několik semifinálových umístění z mistrovství světa, několik finálových umístění, několik finále z olympiády. Takže čeští plavci jsou vidět na světové úrovni, dokážeme být konkurence světovým velmcím“ (Seemanová 2024 cit. dle Pokorný 2024).

Naopak nepříznivé světlo na české plavání neúmyslně vrhl držitel rekordů Jan Šefl, když mu v prosinci roku 2017 při dopingové kontrole na mistrovství republiky v krátkém bazénu v Plzni byl potvrzen pozitivní test na přítomnost kokainu. Šefl se proti výsledku odvolával, předkládal důkazy, že se mu látka do těla dostala cizím zaviněním, a přestože bylo shledáno, že antidopingová pravidla porušil, trest mu nejdříve udělen nebyl. S tímto rozhodnutím ale nesouhlasil Antidopingový výbor České republiky a odvolal se u komise rozhodčích Českého olympijského výboru. Ta půl roku po samotném testu rozhodla, že přestože Šefl neužil látku ke zvýšení výkonu, obdrží za své nedbalé jednání roční zákaz činnosti. Zákaz samozřejmě anuloval některé výsledky, včetně těch pro Šefla důležitých, z Mistrovství Evropy v Glasgow 2018 (Charvát – Borová 2018). Tato kauza ale ve

výsledku nevzbudila u veřejnosti velký zájem, a to jak na území České republiky, tak ani na zahraniční scéně, tudíž nijak zásadně nepoškodila českou národní image.

3.4 Přístup ČSPS k sjednocení českého sportu pod název *Czechia*

V návaznosti na Memorandum o vzájemné spolupráci mezi MZV ČR a ČOV z roku 2015 proběhla na konci roku 2019 konference o sportovní diplomacii, při které bylo diskutováno i téma prezentace českého sportu pod jednotným názvem. Místopředseda ČOV Roman Kumpošt uvedl: „Strategie jednotné identity by měla vzejít ze strany vládních institucí. Určitě bychom přivítali v rámci sportovního prostředí jednotný grafický manuál pro státní sportovní reprezentaci“ (Kumpošt 2019). Na to reagovala ředitelka Odboru veřejné diplomacie Eva Dvořáková, která zdůraznila, že používání jednotného názvu ve sportu je něco, na čem Ministerstvu zahraničních věcí záleží, a právě prostřednictvím sportu by se mohl název více šířit mezi veřejnost (Dvořáková cit. dle Kumpošt 2019).

I proto, že používání názvu *Czechia* stále není v naší společnosti ani v sportovních organizacích běžné, snaha o vizuální sjednocení českých reprezentací všech sportovních odvětví, namísto dosavadního *Czech Republic*, se stala i součástí Akčního plánu na rok 2024 Národní sportovní agentury. Český svaz plaveckých sportů se k sjednocení postavil aktivně a po obdržení pokynů od NSA a ČOV upravil oficiální název ve startovních a výsledkových listinách. V září roku 2024 bude svaz objednávat nové vybavení pro reprezentační výpravy, které již ponese název státní reprezentace *Czechia*. ČSPS splnil všechny náležitosti k sjednocení a neřadí se tak mezi aktéry, kteří by napomáhali k rozpolcenosti českých reprezentací skrze nejednotný název (Respondent 1 2024).

Závěr

Hlavním cílem předkládané práce je představení sportovní diplomacie České republiky, a to prostřednictvím identifikace zainteresovaných aktérů a popisem využívaných nástrojů. Ve druhé části práce, zaměřené na Český svaz plaveckých sportů, bylo pomocí zodpovězení výzkumných otázek, představených v úvodu práce, zjištěno, jakým způsobem aktér využívá sportovně diplomatických nástrojů a zdali má pro jejich užívání vhodné podmínky.

V úvodu bylo zmíněno, že pozitivní ohlas po úspěších českých sportovců na mezinárodním poli utvrdil vládu v důležitosti sportu jako nástroje k budování zvyšování mezinárodní prestiže státu, což v roce 1999 vedlo k vypracování první koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice. Po důkladné rešerši zaměřené na tuto problematiku konstatuji, že část sportovní diplomacie, na které se podílí český stát jako aktér, se od přelomu století signifikantně neposunula. Vláda České republiky pracuje se sportem jako s nástrojem nápomocným, ale ne stěžejním a oblast sportovní diplomacie není státními složkami doposud plně probádána a implementována. Důvodem, který dle mého zapříčinuje tuto skutečnost, je nedostatek finančních prostředků, které by stát mohl do oblasti sportu uvolnit. Tím se situace České republiky liší například od zemí bohatého Blízkého východu, jejichž sportovní diplomacie je naopak založena na proudění finančních prostředků jak do nástrojů, jako je pořádání významných mezinárodních soutěží, tak sponzorování viditelných a významných klubů a týmů z jiných zemí. Tyto možnosti Česká republika nemá, a proto je její sportovní diplomacie tvořena spíše prostřednictvím méně finančně náročných nástrojů. Stát se podílí tvorbou koncepcí pro podporu sportu, zaštiťuje odbory, které zpracovávají dotace do sportovního odvětví, nebo například MZV ČR činností velvyslanců poměrně často šíří české sportovní hodnoty v zahraničí.

Naopak velký podíl na tvorbě sportovní diplomacie ČR mají české sportovní organizace. Český olympijský výbor se řadí mezi aktéry, kteří vyvíjí iniciativu největší a svojí činností k budování image pomocí sportu v zahraničí velmi přispívají. Členové ČOV zastupují Českou republiku ve významných

mezinárodních sportovních organizacích, výbor taktéž zaštiťuje organizaci různých mezinárodních soutěží, pořádá konference, ale i diskuse pro veřejnost a nabízí i vzdělávací program v oboru sportovní diplomacie.

Podrobně zkoumaným aktérem byl v této práci Český svaz plaveckých sportů. Jeho dosavadní využívání nástrojů sportovní diplomacie odpovídá dostupným podmínkám. Snahu vyvíjí v zastoupení v mezinárodních plaveckých organizacích a taktéž směřuje k organizaci mezinárodně významných soutěží se zahraniční účastí. Stěžejní komplikaci pro využívání těchto sportovně diplomatických nástrojů ale shledávám v nedostatečné infrastruktuře, se kterou se plavecké sporty na území České republiky potýkají. Neexistuje plavecký areál, kde by dle pravidel jednotlivých sportů bylo možno zorganizovat vrcholnou soutěž typu mistrovství světa. Přestože svaz má ambice soutěž takovýchto rozměrů organizovat, infrastrukturní podmínky to nedovolují.

Celkové hodnocení české sportovní diplomacie lze ilustrovat na umístění České republiky v Sports Political Indexu. Vybraní aktéři české sportovní diplomacie, jako jsou Český olympijský výbor či zkoumaný Český svaz plaveckých sportů, se snaží využívat tohoto diplomatického nástroje, ale v aktuální době chybí iniciativa a participace aktérů dalších. Mírný posun České republiky v žebříčku sportovní politické moci sledovat lze, ale kombinací příčin, jako jsou neznalost sportovní diplomacie, omezené finanční zdroje a především nízká podpora ze strany státních institucí, se Česká republika neřadí mezi světové sportovně diplomatické velmoci, ale spíše mezi státy průměrné.

Seznam použité literatury

- Abdi, K. – Telebpour, M. – Fullerton, J. – Ranjkesh, M. J. – Nooghabi, H. J. (2018). Converting sports diplomacy to diplomatic outcomes: Introducing a sports diplomacy model. *International Area Studies Review*, 21 (4), s. 365–381.
- Allison, L. – Monnington, T. (2002). Sport, Prestige and International Relations. *Government and Opposition*, 37 (1), s. 106–134.
- Association of National Olympic Committees (2023). *Skopje confirmed as summer EYOF 2025 host*. 28. 7. 2023 (<https://www.anoclympic.org/olympic-movement/skopje-confirmed-as-summer-eyof-2025-host/>, 14. 2. 2024).
- Association of National Olympic Committees (2024). *About ANOC* (<https://www.anoclympic.org/vision-and-mission/>, 13. 2. 2024).
- Bártlová, H. – Červinka, P. – Jenšík, M. – Odarčenko, M. – Pavlis, Z. – Procházka, P. – Zemánek, V. (2018). *100 let českého sportu 1918–2018* (Velké Přílepy: Olympia).
- Black, D. – Peacock, B. (2013). Sport and Diplomacy. In: Cooper, A.F. – Heine, G. – Thakur, R. eds., *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy* (Oxford: Oxford University Press), s. 708–728.
- Bokserov, N. (2023). Sport diplomacy as public diplomacy element. *The International Platform on Sport and Development*. 15. 3. 2023 (<https://www.sportanddev.org/latest/news/sports-diplomacy-public-diplomacy-element>, 20. 1. 2023).
- Carrad, F. (2011). Sports and politics on the international scene. *Rivista di Studi Politici Internazionali*, 78 (1), s. 25–32.
- Česká unie sportu (2024). *Co je ČUS* (<https://www.cuscz.cz/o-nas/co-je-cus.html>, 15. 2. 2024).

Český olympijský výbor (2013). *Stanovy Českého olympijského výboru* (<https://www.olympijskytym.cz/upload/files/qtjwitsu4s-Stanovy-COV-schvalene-dne-11.-4.-2013.pdf>, 12. 12. 2023).

Český olympijský výbor (2014). *Připraven k práci a obraně vlasti! Padesát let českého sportu v totalitní společnosti.* Český olympijský výbor (<https://www.olympijskytym.cz/upload/files/Sport-totalita-katalog.3RED.pdf>, 19. 3. 2024).

Český olympijský výbor (2015). *Ministr Zaorálek podepsal Memorandum o vzájemné spolupráci s Českým olympijským výborem.* 6. 11. 2015 (<https://www.olympijskytym.cz/article/ministr-zaoralek-podepsal-memorandum-o-vzajemne-spolupraci-s-ceskym-olympijskym-vyborem>, 15. 2. 2024).

Český olympijský výbor (2016). *Diplomatický úspěch českého sportu: ČR má další zastoupení v komisích MOV.* 31. 3. 2016 (<https://www.olympijskytym.cz/article/diplomaticky-uspech-ceskeho-sportu-cr-ma-dalsi-zastoupeni-v-komisich-mov>, 8. 2. 2024).

Český olympijský výbor (2019). *ČOV má zastoupení ve dvou komisích Asociace národních olympijských výborů.* 20. 2. 2019 (<https://www.olympijskytym.cz/article/cov-ma-zastoupeni-ve-dvou-komisich-asociace-narodnich-olympijskych-vyboru>, 13. 2. 2024).

Český olympijský výbor (2024a). *Historie ČOV* (<https://www.olympijskytym.cz/historie-cov>, 19. 3. 2024).

Český olympijský výbor (2024b). *Program Sportovní diplomacie* (<https://www.olympijskytym.cz/program-sportovni-diplomacie>, 19. 2. 2024).

Český olympijský výbor (2024c). *Sportovní diplomacie* (<https://www.olympijskytym.cz/sportovni-diplomacie>, 8. 2. 2024).

Český svaz plaveckých sportů (2019a). *Česká republika vůbec poprvé hostí Mistrovství Evropy v uměleckém plavání.* 11. 6. 2019

(<https://www.czechswimming.cz/index.php/aktuality-synchro/63-synchronizovane-plavani/aktuality-synchro/1461-ceska-republika-vubec-poprve-hosti-mistrovstvi-evropy-junioru-v-umeleckem-plavani>, 28. 3. 2024).

Český svaz plaveckých sportů (2019b). *MEJ v synchronizovaném plavání v Praze je u konce! Česká kombinovaná sestava skončila osmá!* 24. 6. 2019 (<https://www.czechswimming.cz/index.php/aktuality-synchro/63-synchronizovane-plavani/aktuality-synchro/1457-mej-v-synchronizovanem-plavani-v-praze-je-u-konce-ceska-kombinovana-sestava-skoncila-osma>, 28. 3. 2024).

Český svaz plaveckých sportů (2022). *Plzeňské sprinty 2022 – ČP Arena Cup – 5. kolo.* 12.10.2022 (<https://vysledky.czechswimming.cz/souteze/6987>, 31.3.2024).

Český svaz plaveckých sportů (2023a). *Metodika rozdělování státní dotace na organizaci sportu v ČSPS* (http://czechswimming.cz/images/Data/Dokumenty_rady_CSPS/06_Ostatni_dokumenty/Metodika_rozdelovani_statni_dotace_na_organizaci_sportu.pdf, 6. 3. 2024).

Český svaz plaveckých sportů (2023b). *Stanovy ČSPS* (http://czechswimming.cz/images/Data/Dokumenty_rady_CSPS/01_Zakladni_dokumenty/Stanovy_CSPS_26_3_2023.pdf, 6. 3. 2024).

Čmucha, J. (2018). Předseda ČOV Jiří Kejval se stal členem Mezinárodního olympijského výboru. *Český olympijský výbor.* 7. 2. 2018 (<https://www.olympijskym.cz/article/predsedova-cov-jiri-kejval-se-stal-clenem-mezinarodniho-olympijskeho-vyboru>, 8. 2. 2024).

Dům zahraniční spolupráce (2024). *Erasmus+ Sport* (<https://www.dzs.cz/program/erasmus/projekty-granty/erasmus-sport>, 11. 3. 2024).

European Olympic Committees (2024). *Who we are* (<https://www.eurolympic.org/who-we-are/>, 14. 2. 2024).

FINA (2021). *FINA facilities rules 2021-2025.* 5. 8. 2021 (https://resources.fina.org/fina/document/2022/02/08/77c3058d-b549-4543-8524-ad51a857864e/210805-Facilities-Rules_clean.pdf, 28. 3. 2024).

Forbes (2024). *Sport money index* (<https://www.forbes.com/sports-money-index/#6d6675261d35>, 16. 2. 2024).

Global Sport Ranking (2024). *World ranking by sport and country* (<https://www.globalsportranking.com/en/index.html>, 16. 2. 2024).

Grexá, J. – Strachová, M. (2011). *Dějiny sportu. Přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu* (Brno: Masarykova univerzita).

Ham, P. (2005). Public diplomacy: wielding soft power. In: Mellisen, J. ed., *The new public diplomacy* (Basingstoke: Palgrave Macmillan), s.56–58.

Holková, V. (2023). Poprvé v historii. Český sport bude pod záštitou ČOV součástí světové výstavy EXPO 2025. *Český olympijský výbor.* 7. 12. 2023 (<https://www.olympijskytm.cz/article/poprve-v-historii-cesky-sport-bude-pod-zastitou-cov-soucasti-svetove-vystavy-expo-2025>, 6. 3. 2024).

Hubal, P. (2019). Z račického kanálů vylovila česká reprezentace dvě osmá místa ve štafetách. *Český svaz plaveckých sportů – sekce dálkového plavání.* 9. 8. 2019 (<https://www.plavani.info/2019/08/09/z-racickeho-kanalu-vylovila-ceska-reprezentace-dve-osma-mista-ve-stafetach/>, 28. 3. 2024).

Charvát, M. – Borová, Z. (2018). Plavec Jan Šefl dostal trest za pozitivní test na doping. Vrátit se může v květnu 2019. *Český rozhlas.* 27. 9. 2018 (https://www.irozhlas.cz/sport/ostatni-sporty/jan-sefl-plavani-doping-kokain-zakaz-cinnosti_1809271406_bor, 10. 3. 2024).

International Ice Hockey Federeation (2023). *Přípravy v Ostravě jdou podle plánu.* 30. 10. 2023

(https://www.iihf.com/cz/events/2024/wm/news/55316/reports_from_2024_oc_iif_wm_ostrava, 8. 2. 2024).

Kolář, F. – Dovalil, J. (nedatováno). Mezinárodní olympijské hnutí a jeho vývoj. Český olympijský výbor

(https://www.olympijskytym.cz/files/documents/ff81_mezinarodni-olympijiske-hnuti-a-jeho-vyvoj.pdf, 8. 2. 2024).

Kolář, F. a kol. (1999). *Kdo byl kdo – naši olympionici* (Praha: Nakladatelství Libri).

Kolář, F. a kol. (2021). *Encyklopedie olympioniků* (Česká republika: Universum).

Kosová, M. (2020). Evropský olympijský festival mládeže v Česku? Brno se připravuje na podání kandidatury. Český olympijský výbor. 18. 8. 2020 (<https://www.olympijskytym.cz/article/evropsky-olympijsky-festival-mladeze-v-cesku-brno-se-pripravuje-na-podani-kandidatury>, 14. 2. 2024).

Kosová, M. (2022). Česko poskočilo o 15 míst v mezinárodním srovnání politického vlivu ve sportovních organizacích. Český olympijský výbor. 11. 7. 2022 (<https://www.olympijskytym.cz/article/cesko-poskocilo-o-15-mist-v-mezinarodnim-srovnani-politickeho-vlivu-ve-sportovnich-organizacich>, 16. 2. 2023).

Kubíček, J. (2024a). *Financování sportu státem, kraji a obcemi* (https://www.jirikubicek.cz/data/sportovni_diplomacie/1.%20Sportovní%20dipomacie%20-%20přednášky/4.3%20Financování%20sportu%20v%20ČR.pdf, 15. 2. 2024), s. 1–12.

Kubíček, J. (2024b). *Organizace sportovního prostředí ČR* (https://www2.jirikubicek.cz/data/sportovni_diplomacie/1.%20Sportovní%20dipomacie%20-%20přednášky/4.1%20Organizace%20sportu%20v%20ČR.pdf, 16. 2. 2024).

Kumpošt, R. (2019) Czechia vs. Czech republic z pohledu sportovní diplomacie. *Český olympijský výbor* (https://www.olympijskytym.cz/files/docs/Komise/Komise%20zahraničních%20vztahů/czechia-vs-czechrep/1-%20COV_Prezentace_konference_RK.pdf, 28. 3. 2024).

Laureus (2020). Nelson Mandela's Icon Speech – „Sport has the power to change the world“. *YouTube*. 9. 2. 2020 (<https://www.youtube.com/watch?v=y1-7w-bJCtY>, 30. 3. 2024).

Mellisen, J. (2013). Public Diplomacy. In: Cooper, A.F. – Heine, G. – Thakur, R. eds., *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy* (Oxford: Oxford University Press), s. 436–452.

Ministerstvo obrany (2023a). *Ministerstvo obrany a křesťanská sportovní organizace Orel podepsaly Memorandum o spolupráci*. 1. 11. 2023 (<https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/ministerstvo-obrany-a-krestanska-sportovni-organizace-orel-podepsaly-memorandum-o-spolupraci-247379/>, 11. 3. 2024).

Ministerstvo obrany (2023b). *Ministerstvo obrany a Český svaz orientačních sportů podepsaly Memorandum o spolupráci*. 31. 7. 2023 (<https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/ministerstvo-obrany-a-cesky-svaz-orientacnich-sportu-podepsaly-memorandum-o-spolupraci-245473/>, 11. 3. 2024).

Ministerstvo obrany (2024a). *Ministerstvo obrany podepsalo o spolupráci se Sokolem*. 23. 1. 2024 (<https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/ministerstvo-obrany-podepsalo-memorandum-o-spolupraci-se-sokolem-248976/>, 11. 3. 2024).

Ministerstvo obrany (2024b). *Armádní sportovní centrum Dukla* (<https://mocr.army.cz/ministr-a-ministerstvo/struktur/asc/asc-dukla-234755/>, 11. 3. 2024).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (2016). *Koncepce podpory sportu* (<https://www.msmt.cz/sport-1/koncepce-podpory-sportu-2016-2025>, 12. 12. 2023).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (2017). *Zásady podprogramu – významné sportovní akce* (https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwigvcOXY5uEAxVV9bsIHZSDWsQFnoECBAQAAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.msmt.cz%2Ffile%2F44734_1_1%2F&usg=AOvVaw0vIob3OaCQzzZM_iI9K6PQ&opi=89978449, 8. 2. 2024).

Ministerstvo zahraničních věcí (2016a). *Podpis Memoranda o spolupráci MZV a FAČR.* 20. 5. 2016 (https://mzv.gov.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/archiv_zprav/rok_2016/aviza/podpis_memoranda_o_spolupraci_mzv_a_facr.html, 11. 3. 2024).

Ministerstvo zahraničních věcí (2016b). *Sportovní veletrh ISPO 2016 s českou účastí.* 26. 2. 2016 (https://mzv.gov.cz/beijing/cz/obchod_a_ekonomika/archiv_zprav/rok_2016/x2016_02_26.html, 11. 3. 2023).

Ministerstvo zahraničních věcí (2018). *Sportovní recepce.* 18. 5. 2018 (https://mzv.gov.cz/beijing/cz/kultura_a_sport/sportovni_recepce_1.html, 11. 3. 2024).

Ministerstvo zahraničních věcí (2019). *Sportovní recepce.* 12. 5. 2019 (https://mzv.gov.cz/beijing/cz/kultura_a_sport/sportovni_recepce.html, 11. 3. 2024).

Ministerstvo zahraničních věcí (2021). *SPORTSDIP Series – objevte s námi svět sportovní diplomacie!* 25. 3. 2021 (https://mzv.gov.cz/washington/cz/kultura/novinky/sportsdip_series_objevte_s_nami_svet.html, 11. 3. 2024).

Ministerstvo zahraničních věcí (2023). *Česko se zúčastnilo charitativní sportovní akce „Diplomats for Children“.* 27. 9. 2023 (https://mzv.gov.cz/belgrade/cz/informace/cesko_se_ucastnilo_charitativni.html, 11. 3. 2024).

Morkes, F. (1994). Dr. Jiří Guth-Jarkovský, středoškolský profesor matematiky a fyziky. In: Bečvář, J.–Fusch, E. a kol., *I. Seminář pro vyučující na středních školách* (Brno: Jednota českých matematiků a fyziků), s. 220–225.

Murray S. (2012). The Two Halves of Sports-Diplomacy. *Diplomacy & Statecraft* 23, s. 576–592.

Murray, S. (2018). *Sport Diplomacy: Origins, Theory and Practice* (London – New York: Routledge).

Murray S. – Pigman G. (2013). Mapping the relationship between international sport and diplomacy. *Sport in Society* 17 (9), s. 1098–1118.

Národní sportovní agentura (2024a). *Akční plán podpory sportu na rok 2024* (https://nsa.gov.cz/wpcontent/uploads/2023/10/Akcni_plan_podpory_sportu_2024.pdf, 15. 2. 2024).

Národní sportovní agentura (2024b). *Naše mise!* (<https://nsa.gov.cz>, 15. 2. 2024).

Národní sportovní agentura (2024c). *Zahraniční vztahy* (<https://nsa.gov.cz/zahranicni-vztahy/>, 15. 2. 2023).

Němec, J. (2024). Světový pohár v maratonu horských kol bude osekaný, ale bude. *Cycling media.* 6. 2. 2024 (<https://mtbs.cz/clanek/svetovy-pohar-v-maratonu-2024-bude-osekany-ale-bude/kategorie/svetovy-pohar-xcm>, 11. 4. 2024).

Nye, J. S. Jr. (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics* (New York: Public Affairs).

Nye, J. S. Jr. (2008). Public Diplomacy and Soft Power. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science* 616 (1), s. 94–109.

OLYMP Centrum sportu Ministerstva vnitra (2024). *Základní informace o organizaci* (<https://www.olympcsmv.cz/zakladni-informace/>, 14. 2. 2024).

Peterková, J. (2008). Veřejná diplomacie malých států a realita České republiky. *Mezinárodní vztahy* 43 (2), s. 5–24.

Peterková, J. (2018). *Péče o dobré jméno země* (Plzeň: Aleš Čeněk).

Pigman, A. G. (2014). International Sport and Diplomacy's Public Dimension: Governments, Sporting Federations and the Global Audience. *Diplomacy & Statecraft* 25 (1), s. 94–114.

Pokorný, J. (2024). Světu dokážeme konkurovat, ale potřebovali bychom plavecké centrum, přeje si plavkyně Seemanová. *Český rozhlas*. 26. 2. 2024 (<https://radiozurnal.rozhlas.cz/svetu-dokazeme-konkurovat-ale-potrebovali-bychom-plavecke-centrum-preje-si-9182548>, 28. 3. 2024).

PR FMV (2023). MP Sportovní diplomacie. *Vysoká škola ekonomická v Praze*. 25. 5. 2023 (<https://fmv.vse.cz/dalsi-moznosti-studia/sportovni-diplomacie/>, 19. 2. 2024).

Respondent 1 (2024). [Ústní sdělení] 23. 2. 2024 (Český svaz plaveckých sportů).

Respondent 2 (2024). [Ústní sdělení] 20. 2. 2024 (Český svaz plaveckých sportů).

Respondent 3 (2024). [Ústní sdělení] 22. 2. 2024 (Český svaz plaveckých sportů).

Robsøe, J. (2021) *The Sports Political Power Index* (<https://www.dif.dk/idraetten-i-tal/magtbarometer>, 16. 2. 2024).

Sport Tourism Index (2024). *Sports Tourism* (<https://sportstourismindex.com>, 16. 2. 2024).

Vrba J. (2006). Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*. 12. 10. 2006 (<https://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-politiky-v-telovychove-a-sportu-v-ceske-republike>, 11. 4. 2024).

Vysokoškolské sportovní centrum Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (2022). *Kdo jsme?* (https://www.vsc.cz/docs/Kdo_jsme_17_5_2022.pdf, 19. 3. 2024).

Zákravský, J. (2016). Sport a mezinárodní vztahy. Sportovní diplomacie jako součást zahraniční politiky? *Central European Jurnal of Politics* 2 (2), s. 15–36.

Žehanová, B. (2021). Objevte s námi svět sportovní diplomacie. *Český olympijský výbor*. 11. 4. 2021 (<https://www.olympijskytym.cz/article/objevte-s-nami-svet-sportovni-diplomacie>, 19. 2. 2024).

Resumé

The subject of this bachelor thesis is the use of sports diplomacy by the Czech Republic. The aim of the first part of the thesis is to present the functioning of Czech sports diplomacy, focusing on the identification of the actors involved and the description of the tools used. The issue of sports diplomacy is introduced by explaining key terms such as *soft power*, *public diplomacy* or *nation branding*. This is followed by a section dedicated to Czech sports diplomacy itself, introduced by a short historical overview, followed by an introduction of the individual actors. Among the most important actors are the state components, which are the individual ministries. The other actors involved are Czech sports organisations, led by the Czech Olympic Committee, which has played a major role in building the name of Czech sport abroad. The tools used, such as representation in international sports organisations and the organisation of sporting events with foreign participation, are also described. For the organisation of these types of competitions, it is necessary to look at the key factor, which is the different conditions for different types of sport. For some sports it is not feasible to organise on the Czech territory, while for others the conditions are ideal. These are, for example, the conditions for the organisation of the international athletics competition Zlatá Tretra, which is held regularly in the Czech Republic.

The final part of the thesis focuses on the Czech Aquatics as an actor of Czech sports diplomacy. Its aim is to evaluate what tools this actor uses and what are the prerequisites for more intensive involvement in
in the development of Czech sports diplomacy. This chapter presents the activities of this actor and its cooperation with state structures. It then evaluates the use of tools such as the representation of athletes in international sports organisations, the organisation of events with international participation, cooperation with foreign countries, and the presence of athletes on the international swimming scene. In the environment of the Czech Republic, the Czech Aquatics has the conditions for using only some of the tools of sports diplomacy. The representation of Czech Aquatic sports in international swimming federations is quite numerous and it is a

tool whose potential can be fully used by the federation. However, the conditions for the use of the tool for the organisation of major sporting events are worse. In the Czech Republic there are no suitable infrastructural conditions for the organisation of top competitions in swimming sports, as the current conditions do not meet the necessary requirements for their organisation, therefore the use of this tool by Czech Aquatics is considerably limited and its full potential cannot be used.

Generally speaking, the emphasis on sports diplomacy in the Czech environment has been growing in recent years, but the Czech Republic does not have sufficient financial capital to be able to fully use this diplomatic tool and therefore tries to actively and effectively use the available tools of sports diplomacy to increase the prestige of the Czech Republic through sport.

Přílohy

Obrázek č. 1: Sports Political Index – Evropské srovnání

	Country	Points in 2021 edition	+/- Since 2019 (points)	+/- Since 2017 (points)	+/- Since 2015 (points)	+/- Since 2013 (points)
1	France	287	-12	39	2	25
2	Italy	266	-17	7	-23	-42
3	United Kingdom	260	-6	8	-28	-35
4	Germany	247	4	2	-32	-9
5	Russia	213	-10	-39	-30	-34
6	Spain	160	-10	-21	-63	-70
7	Netherlands	137	-2	-3	-8	2
8	Sweden	126	-1	-2	-6	-8
9	Switzerland	124	-32	-28	-45	-75
10	Greece	104	24	28	15	27
11	Turkey	99	8	-2	-47	-9
12	Finland	93	9	8	20	13
13	Hungary	92	11	0	16	8
14	Denmark	90	-16	-21	-6	7
15	Poland	85	25	13	9	3
16	Norway	83	-3	-11	-2	1
17	Austria	82	12	10	26	1
18	Czech Republic	81	2	15	12	1
19	Belgium	75	-	-14	-43	-31
-	Romania	75	11	24	37	26

Zdroj: Robsøe, J. (2021) Sports Political Index. DIF (<https://www.dif.dk/media/gf4n0x20/sports-political-power-index-2021.pdf>, 16. 2. 2024), s. 15.

Obrázek č. 2: Sports Political Index – Globální srovnání

	Country	Points in 2021 edition	+/- Since 2019 (points)	+/- Since 2017 (points)	+/- Since 2015 (points)	+/- Since 2013 (points)
1	United States	264	-27	-25	-45	-39
2	France	219	4	37	8	22
3	Australia	198	30	54	48	22
4	United Kingdom	191	-4	16	6	-17
5	Italy	190	7	5	-6	-20
6	Japan	181	28	28	48	81
7	China	165	34	24	-1	18
8	Germany	153	-21	-20	-32	-4
9	Russia	142	-15	-43	-41	-41
10	Canada	129	-22	-22	-55	-3
11	Spain	114	-16	-28	-61	-67
12	New Zealand	101	10	-11	3	7
-	Switzerland	101	-28	-18	-44	-76
14	Egypt	91	4		-6	-10
15	Netherlands	78	-14	-18	-10	6
-	Sweden	78		-10	-10	-16
17	South Korea	76	-2		-40	-46
18	Argentina	74	-10	-18	24	-5
-	Finland	74	2	4	24	8
20	South Africa	73	9	11	31	25
21	India	69	8	13	21	35
22	Greece	64	16	22	12	22
23	Brazil	63	-12	-6	-20	-18
24	Mexico	62	8	-2	-22	-14
-	Norway	62	2	-2	12	10
26	Czech Republic	58	8	18	22	22
-	Turkey	58	8	2	-31	-9
28	Denmark	56	-8	-6	8	16
29	Hungary	55	2	-8	3	-11
-	Morocco	55	7	-5	7	21

Zdroj: Robsøe, J. (2021) Sports Political Index. DIF (<https://www.dif.dk/media/gf4n0x20/sports-political-power-index-2021.pdf>, 16. 2. 2024), s. 20.

Obrázek č. 3: Plzeňské sprints 2022 – Počet závodníků – I. část

Seznam přihlášených a přijatých počtů závodníků a přihlášek

Klub	Přihlášení závodníci			Přihlášené starty			Přijati závodníci			Přijaté starty			Startovné
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	
11A	5	7	12	20	30	50	5	7	12	20	30	50	
AkrSC	2	3	5	18	27	45	1	3	4	9	19	28	
ALG	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	
ASKBI	3	2	5	24	22	46	3	2	5	23	15	38	
AsMB	11	4	15	72	27	99	10	4	14	53	21	74	
BaSo	4	2	6	19	7	26	1	0	1	5	0	5	
BiJa	5	5	10	37	40	77	4	4	8	24	25	49	
Boh	14	12	26	81	69	150	10	11	21	50	55	105	
Borac	1	0	1	3	0	3	1	0	1	3	0	3	
CAN	0	1	1	0	6	6	0	1	1	0	6	6	
ČKPK	0	2	2	0	19	19	0	2	2	0	18	18	
Delph	1	0	1	7	0	7	1	0	1	7	0	7	
DSC	6	0	6	37	0	37	6	0	6	35	0	35	
DTSC	1	0	1	8	0	8	1	0	1	8	0	8	
EAJ	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	
ELT	1	4	5	4	16	20	0	0	0	0	0	0	
Enka	1	0	1	4	0	4	1	0	1	4	0	4	
EST	2	0	2	9	0	9	2	0	2	9	0	9	
FaBr	3	3	6	26	30	56	3	3	6	21	20	41	
FEZKO	1	0	1	9	0	9	1	0	1	4	0	4	
FTC	1	1	2	8	5	13	1	1	2	8	5	13	
GUS	1	1	2	7	6	13	1	1	2	7	6	13	
JiDo	2	0	2	9	0	9	2	0	2	9	0	9	
JKP	2	7	9	13	46	59	1	6	7	8	38	46	
JSS	5	7	12	27	34	61	5	7	12	27	34	61	
KoKa	1	0	1	2	0	2	0	0	0	0	0	0	
KomBr	30	23	53	213	184	397	27	22	49	165	150	315	
Kopr	0	4	4	0	41	41	0	4	4	0	27	27	
KPMěl	1	0	1	2	0	2	0	0	0	0	0	0	
KPSOs	20	21	41	114	129	243	14	21	35	69	119	188	
KSPKJ	2	8	10	16	70	86	2	8	10	13	49	62	
LoBe	9	7	16	59	39	98	6	4	10	34	14	48	
LoČL	0	1	1	0	3	3	0	1	1	0	3	3	
LoČT	1	1	2	7	8	15	0	1	1	0	6	6	
LZSUD	9	9	18	53	47	100	7	9	16	40	47	87	
MoP	11	12	23	66	84	150	9	10	19	54	66	120	
NePK	3	9	12	15	37	52	2	3	5	10	14	24	
OCC	11	10	21	58	54	112	11	10	21	56	54	110	
Olymp	4	1	5	21	4	25	3	0	3	12	0	12	
OSPHo	4	7	11	42	76	118	3	4	7	24	38	62	
PAZ	6	2	8	43	15	58	3	1	4	23	5	28	
PKBr	4	5	9	44	62	106	3	4	7	24	34	58	
PKČL	0	2	2	0	6	6	0	1	1	0	4	4	
PKHK	3	1	4	19	6	25	3	1	4	16	6	22	

2023-10-12 11:01:12

Swim Meet Manager v3.1.2.31 (<https://swimsolutions.cz>)

Licence: Jan Bedíl - PK

Sportovní Plzeň

arena

Skupina ČEZ

Národní sportovní agentura

Plzeňský kraj

Vozíme Plzeň PMDP

Zdroj: Český svaz plaveckých sportů (2022). *Plzeňské sprints 2022 – ČP Arena Cup – 5. kolo.* 12. 10. 2022 (<https://vysledky.czechswimming.cz/souteze/6987,31.3.2024>).

Obrázek č. 4: Plzeňské sprintsy 2022 – Počet závodníků – II. část

PLZEŇSKÉ SPRINTY 2022													
MEMORIÁL ING. JOSEFA KOTRNOCHA													
ARENA CUP													
Klub	Přihlášení závodníci			Přihlášené starty			Startovné	Přijati závodníci			Přijaté starty		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem		Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
	PJKH	2	6	8	10	27		37	1	5	6	4	23
PKKBr	15	12	27	152	152	304	11	9	20	81	73	154	
PKKu	0	1	1	0	9	9	0	0	0	0	0	0	
PKLbc	4	3	7	24	23	47	4	3	7	19	17	36	
PKLil	4	0	4	34	0	34	3	0	3	22	0	22	
PKLit	1	1	2	3	5	8	1	1	2	3	5	8	
PKLtv	3	4	7	27	36	63	3	3	6	23	21	44	
PKMl	4	1	5	16	6	22	0	1	1	0	6	6	
PKMo	1	1	2	6	6	12	1	1	2	6	6	12	
PKNl	14	11	25	105	96	201	8	8	16	51	54	105	
PKPar	14	9	23	105	70	175	11	8	19	68	52	118	
PKPi	7	2	9	39	8	47	6	1	7	24	4	28	
PKPr	1	3	4	4	14	18	0	3	3	0	11	11	
PKSCL	2	3	5	19	29	48	2	3	5	16	24	40	
PKTK	4	5	9	21	30	51	4	5	9	21	30	51	
PKZn	2	4	6	9	26	35	1	0	1	3	0	3	
PLAF	2	7	9	18	41	59	2	3	5	15	15	30	
PLČB	8	7	15	42	42	84	6	7	13	32	36	68	
PLPF	2	0	2	13	0	13	2	0	2	13	0	13	
POKr	5	7	12	36	51	87	5	7	12	35	45	80	
PoPro	6	6	12	33	33	66	5	6	11	25	29	54	
PoSeCe	5	3	8	20	10	30	5	3	8	18	10	28	
PSKr	5	13	18	27	73	100	3	12	15	15	63	78	
ROU	1	0	1	6	0	6	1	0	1	6	0	6	
SABR	3	0	3	34	0	34	1	0	1	12	0	12	
SCIKB	6	6	12	35	35	70	6	6	12	35	34	69	
SCPAp	20	18	38	110	104	214	19	18	37	100	99	199	
SKPNy	5	7	12	44	49	93	2	6	8	14	39	53	
SKS	4	2	6	27	12	39	4	1	5	19	8	27	
SKžat	4	5	9	17	24	41	4	4	8	16	20	36	
SICho	9	8	17	42	40	82	9	6	15	39	28	67	
SIOp	5	1	6	30	5	35	5	1	6	25	5	30	
SIPi	41	43	84	210	245	455	29	37	66	141	186	327	
SizPK	1	0	1	6	0	6	0	0	0	0	0	0	
SnkRV	1	6	7	7	41	48	1	6	7	6	27	33	
SOPKo	6	4	10	41	27	68	4	3	7	27	13	40	
SpkRu	1	1	2	11	9	20	1	1	2	8	7	15	
SpTib	1	3	4	11	28	39	1	3	4	8	25	33	
SVK	29	16	45	125	71	196	29	16	45	117	69	186	
SWE	1	0	1	4	0	4	1	0	1	4	0	4	
TJFr	0	2	2	0	17	17	0	0	0	0	0	0	
TJKr	0	2	2	0	17	17	0	2	2	0	16	16	
TJKt	0	7	7	0	30	30	0	4	4	0	17	17	
TJTá	0	3	3	0	19	19	0	3	3	0	16	16	
TJZn	0	1	1	0	4	4	0	1	1	0	3	3	
TRUMB	8	1	9	48	6	54	7	0	7	34	0	34	

2022-10-12 11:01:12

Swim Meet Manager v3.1.23 (https://swimsolutions.cz)

Licence: Jan Bažíl - PK

2022-10-12 11:01:13

Swim Meet Manager v3.1.23 (https://swimsolutions.cz)

Licence: Jan Bažíl - PK

Zdroj: Český svaz plaveckých sportů (2022). *Plzeňské sprintsy 2022 – ČP Arena Cup – 5. kolo.* 12. 10. 2022 (<https://vysledky.czechswimming.cz/souteze/6987,31.3.2024>).